



Pedagoški
zavod
Vojvodine



InterKult 2017

THE THIRD INTERNATIONAL CONFERENCE

INTERCULTURALISM IN EDUCATION

Book of Abstracts

Editor: Dr. Ivana Ivanić

Novi Sad, October 6th – 8th, 2017

Published by: Pedagogical Institute of Vojvodina
For publisher: Janoš Puškaš, Director
Cover design: Albina Munipova
Prepress: Eled Černik
Printed by: Verzal 021, Novi Sad

**PEDAGOGICAL INSTITUTE OF VOJVODINA
UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF PHILOSOPHY**

Editor:

Dr. Ivana Ivanić, University of Novi Sad, Serbia

Book of Abstracts reviewers:

Dr. Violeta Petković, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia

Prof. Dr. Laura Spăriosu, University of Novi Sad, Serbia

Prof. Dr. Sorin D. Vintilă, University of Novi Sad, Serbia

Scientific Committee:

Prof. Dr. Ivana Živančević-Sekeruš, University of Novi Sad, Serbia

Prof. Dr. Ioan-Aurel Pop, Babeş-Bolyai University of Cluj-Napoca, Romania

Prof. Dr. Otilia Hedeşan, West University of Timișoara, Romania

Prof. Dr. Marina Puia-Bădescu, University of Novi Sad, Serbia

Prof. Dr. Sanja Bošković, University of Poitiers, France

Prof. Dr. Florin-Ioan Cioban, Eötvös Loránd University of Budapest, Hungary

Prof. Dr. Thede Kahl, University of Jena, Germany

Prof. Dr. Octavia Nedelcu, University of Bucharest, Romania

Prof. Dr. Mihai Spăriosu, University of Georgia, Athens, USA

Prof. Dr. Enrique Javier Nogueras Valdivieso, University of Granada, Spain

Assist. Prof. Dr. Codruța-Gabriela Antonesei, Jagiellonian University of Krakow, Poland

Assist. Prof. Dr. Florinel-Ionel Oprescu, University of Wien, Austria

Assist. Prof. Dr. Oana Ursache, University of Granada, Spain

Dr. Paul-Virgil Nanu, University of Turku, Finland

Dr. Zoran Stevanović, Institute of Criminological and Sociological Research, Belgrade, Serbia

Dr. Olivera Pavičević, Institute of Criminological and Sociological Research, Belgrade, Serbia

Organizing Committee:

János Puskás, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia

Prof. Dr. Laura Spăriosu, University of Novi Sad, Serbia

Prof. Dr. Virginia Popović, University of Novi Sad, Serbia

Prof. Dr. Sorin D. Vintilă, University of Novi Sad, Serbia

Dr. Ivana Ivanić, University of Novi Sad, Serbia

Mr. Rodica Ursulescu-Miličić, University of Novi Sad, Serbia

Anda Almăjan, University of Novi Sad, Serbia
Dr. Violeta Petković, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Slobodan Bordoški, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Msc. Silvija Ilić, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Dr. Danijela Radović, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Lenka Maravić, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Margita Čanji, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Msc. Agota Varga Farago, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia
Žužana Mezei, Pedagogical Institute of Vojvodina, Serbia

ISBN: 978-86-80707-65-5

General timetable

October 7th 2017

9.00-10.00	Arrival and registration of participants	
10.00-10.30	Opening ceremony and organizers' welcoming addresses <ul style="list-style-type: none"> ➤ Janoš Puškaš, Director, Pedagogical Institute of Vojvodina ➤ Prof. Dr. Ivana Živančević Sekeruš, Dean, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia ➤ Mihalj Njilaš, Vice President of the Provincial Government and Provincial secretary Provincial Secretariat for Education, Regulations, Administration and National Minorities – National Communities ➤ Anamarija Viček, Secretary of state, Ministry of Education, Science and Technological Development ➤ H.E. Dr. Oana-Cristina Popa, Ambassador of Romania to the Republic of Serbia 	
10.30-11.30	Plenary talks Moderator: Prof. Dr. Laura Spariosu	
	10.30-11.00	Prof. Dr. Ioan-Aurel Pop Rector, Member of the Romanian Academy, Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania
	11.00-11.30	Prof. Dr. Otilia Florica Hedeşan Vice-Rector, West University of Timișoara, Romania
11.30-12.00	Coffee break	
12.00-14.00	Parallel sessions I (Rooms 1,2,3,4)	
14.00-15.00	Lunch	
15.00-17.30	Parallel sessions II (Rooms 1,2,3)	
17.30	Closing ceremony	

Parallel sessions I: 12.00-14.15

I	ROOM 1 Moderator: Milica Andevski
12.00-12.15	Milica Andevski, Gordana Budimir Ninković, Branislav Banić Mogućnosti interkulturalnog učenja
12.15-12.30	Margareta Bašaragin Elementi interkulturalnog obrazovanja u vannastavnim aktivnostima u osnovnim školama: primer rodne analize školskih priredbi u dvojezičnoj školi u Vojvodini
12.30-12.45	Mirjana Beara, Ana Bu, Svenka Savić Obuka interkulturalnog obrazovanja nastavnika u Srbiji: prezentovanje iskustva i rezultata (2013 – 2017)
12.45-13.00	Irina Buchilova, Elena Grudeva On the Problem of Studying Peculiarities in Writing Works of Migrant Children at Primary School Age
13.00-13.15	Olivera Knežević Florić, Stefan Ninković Interkulturalno obrazovanje za socijalnu pravdu
13.15-13.30	Chinges Ariunbolor, Kim Jinhee Intercultural Communication Sense of Girl and Women - Focused on International Girl Scout Camp in Korea
13.30-13.45	Tijana Pešić Savremeni crtani film kao instrument interkulturalnog obrazovanja dece predškolskog uzrasta u Srbiji: stereotipi i implicitna rodna diskriminacija
13.45-14.00	Danijela Radović Škola romologije na UNS kao primer interkulturalnog visokog obrazovanja o romskoj zajednici
14.00-14.15	Daniela Adriana Țogoe, Luciana Cosmina Velțănescu Teaching as an intercultural dialogue

Parallel sessions I: 12.00-14.15

I	ROOM 2 Moderator: Jarmila Hodolič
12.00-12.15	Jarmila Hodolič, Daniela Marčok Inojazyčné literárne texty v čítankach v slovenskom jazyku pre základné školy v Srbsku
12.15-12.30	Romanța Iovanovici Identitate și creativitate în traducerea textelor din manualele și lecturile școlare
12.30-12.45	Anna Makišová Interkultúrnosť v učebniciach po slovensky pre stredné školy
12.45-13.00	Jasna Uhlarik, Zuzana Tirova Učebnice slovenčiny s prvkami národnej kultúry vo funkcii rozvoja interkulturality
13.00-13.15	Ileana Rotaru, Nicoleta Marcu Professional training programs for teachers in intercultural education – a regional perspective of Banat region
13.15-13.30	Александар Мудри Интеркултуралност у русинском језику у Војводини
13.30-13.45	Ana-Maria Radu-Pop „Live the city life!”: considerații privind peisajul lingvistic al orașului Timișoara (România)
13.45-14.00	Virginia Popović Cărți bisericești și manuale românești apărute la tipografia chirilică a lui Josif Kurczböck din Viena
14.00-14.15	Valent Anna Margareta Fonološka interferencija slovačkog na srpski razgovorni jezik kod Slovakinja iz Selenče

Parallel sessions I: 12.00-14.00

I	ROOM 3 <i>Moderator</i> Biljana Radić-Bojanić
12.00-12.15	Irina Dincă The Development of the Intercultural Awareness by Teaching Romanian as a Second Language
12.15-12.30	Radmila Bodrič (Samostalni) razvoj interkulturene svesti kod učenika engleskog jezika u srednjim školama
12.30-12.45	Aleksandra Breu Interkulturalni sadržaj u nastavi stranog jezika struke na primeru nemačkog jezika za ekonomiste
12.45-13.00	Ivana Ivanić, Vintila D. Sorin, Laura Spariosu Primena internet i komunikacionih tehnologija u nastavi rumunskog jezika kao stranog jezika: evaluacija i stavovi
13.00-13.15	Svetlana Maksimović Uvođenje robota kao asistenta u nastavu engleskog kao stranog jezika
13.15-13.30	Малкова Мария Владимировна Использование информационных технологий для интенсификации образовательного процесса на занятиях по русскому языку как иностранному
13.30-13.45	Biljana Radić-Bojanić, Jasmina Đorđević, Branka Ranisavljević Razvoj interkulturnih vještina kroz projekte realizovane u onlajn okruženju
13.45-14.00	Emina Capalnasan, Gabriel Bardasan Integrating cultural aspects in teaching Romanian as a foreign language (A2-B1)

Parallel sessions I: 12.00-13.45

I	ROOM 4 <i>Moderator: Дејан Пралица</i>
12.00-12.15	Vladimir Barović Caracteristicile și cadrul tematic al presei interbelice în limbile minorităților din Banovina Danubiană
12.15-12.30	Јован Буковаца, Нинослав Спасић Интерактивни медији у развоју интеркултуралне комуникације
12.30-12.45	Дејан Пралица Анализа медијског дискурса рубрике „Култура“ у дневном листу „Дневник“
12.45-13.00	Драгиња Рамадански О једном раскошном тумачењу руске културе
13.00-13.15	Андреа Ратковић Интеркултуралност и (не)моћ инструментализованих медија
13.15-13.30	Анда Алмажан COBISS/OPAC course for users
13.30-13.45	Miloš Pankov Interkulturalni pristup u radu romske biblioteke “Trifun Dimić” u Šangaju

Parallel sessions II: 15.00-17.15

II	ROOM 1 Moderator: Gordana Ristić
15.00-15.15	Florina Băcilă Maria Semnificații ale verbului a săruta în poezia lui Traian Dorz
15.15-15.30	Jovana Marčeta Храна и новац у српској, француској и италијанској фразеологији
15.30-15.45	Предраг Мутавчић, Anastassios Kampouris Да ли је интеркултуралност заиста могућа на Балкану?
15.45-16.00	Žolt Papišta Living the Metaphorical Life: A Cognitive Linguistic Approach to German and Serbian Idioms with the Component life/život
16.00-16.15	Драгана Радовановић Из лексике божићних обичаја у српском и румунском Банату
16.15-16.30	Родика Урсулеску-Миличић Исказивање узрока у српском и румунском језику
16.30-16.45	Видаковић Мирна Употреба англицизама у економском регистру у оквиру писаног академског дискурса
16.45-17.00	Nataša Kurtuma, Gordana Ristić Frazеološka kompetencija i interkulturalna komunikacija
17.00-17.15	Cristina Raluca Sicoe Echivalentele românești ale pronumelui on din limba franceză. Dificultăți de transfer la studenții din anul pregătitor

Parallel sessions II: 15.00-17.30

II	ROOM 2 Moderator: Diana Popović
15.00-15.15	Christian Eccher Fra Italia, ex-Jugoslavia e nuovi stati balcanici: Laura Marchig
15.15-15.30	Julianna Csapó Ispánovics Az akác a vajdasági (irodalmi) kultúrában
15.30-15.45	Vladislava Gordić Petković Tematizacija rata u romanima Lasla Vegela
15.45-16.00	Stefan Pajović Literature Ireland: A Successful Model of Promoting National Literature Abroad
16.00-16.15	Diana Popović Plurilingvizam kao odraz interkulturalnosti u poeziji Žeralda Leblana
16.15-16.30	Ivan Rončević Interkulturalna komunikacija usmenoknjiževnog minimalizma
16.30-16.45	Iva Simurdić Potraga za izgubljenim smehom: Putovanje i susret sa nepoznatim kulturama u romanu „Tim Talir ili Prodati smeh“ Džejmsa Krisa
16.45-17.00	Csilla Utasi Hagyományteremtés és eredet. A délszláv kulturális tér Tolnai Ottó és B. Szabó György művészi reflexiójában
17.00-17.15	Nikolina Zobenica Interkulturalnost u romanima Mihaela Endea o Džimu Dugmetu
17.15-17.30	Žujka Brinduša, Marinel Negru Crochiuri interculturale și literatura pentru copii

Parallel sessions II: 15.00-17.45

II	ROOM 3 <i>Moderator: Ivana Ivanić</i>
15.00-15.15	Dragica Koljanin, Paulina Čović Nastava istorije i udžbenici za osnovne škole nacionalnih manjina u Vojvodini 1918-1941
15.15-15.30	Adam Simona Intercultural Education through Local Memory and History
15.30-15.45	Слободан Рудић, Ана Радаковић Интеркултуралност у настави историје између норматива и праксе
15.45-16.00	Goran Rujević Šta nastava filozofije može da nauči od interkulturalizma?
16.00-16.15	Nicolae Iuga Se poate oare învăța Filosofia prin exemple?
16.15-16.30	Miloš Miladinov Hajdegerova filozofija jezika. O (ne)mogućnosti interkulturalnog dijaloga
16.30-16.45	Предраг М. Вајагић Интеркултуралност у настави историје
16.45-17.00	Slobodan Vasić Intersekcija religije, nacije i obrazovanja u kontekstu očuvanja etničkog identiteta Banatskih Bugara u Srbiji i Rumuniji
17.00-17.15	Бојана Анђелић Нови Сад као интеркултурална учионица
17.15-17.30	Jelena Janjić Vannastavne aktivnosti kao model interaktivne nastave u srednjim stručnim školama
17.30-17.45	Nataša Pešić Stavovi studenata o učenju kineskog jezika kao stranog jezika

Abstracts

Adam Simona

West University of Timisoara
simona.adam@e-uvt.ro

Intercultural Education through Local Memory and History

The study of memory practices of various types, from the perspective of how they include and reinvent a local intercultural tradition, is the ideal way to explore the connections memory has with history, with identity themes, with changing mentalities, with the reconfiguration of the range of values deemed important by the society at a given moment. The present paper is a reflection on the various practices that rely on the educative potential of oral history sources, as well as the presentation of the research projects and educational activities on the theme of intercultural education. The Oral History Archive of the Third Europe Foundation from Timișoara, Romania was created in 1997 by a group of students and researchers brought together under the name of the Group of Oral History and Cultural Anthropology coordinated by Smaranda Vultur. The archive, which is currently in the custody of the Library of the West University of Timișoara, contains more than 500 life-story interviews (about 800 hours of audio recording) and 30 directed interviews concerning the life memory of people who lived or are still living in Timișoara. As an active participant in oral history research for more than seventeen years and also as an university lecturer, I soon became aware of the importance of these resources not only in enriching the Romanians' recent history knowledge, but also in discovering the mechanisms of shaping local and regional identity, of forming intercultural relations or developing civic conscience.

Keywords: oral history, intercultural education, Banat region

Almažan Anda

Faculty of Philosophy, Novi Sad
anda@ff.uns.ac.rs

COBISS/OPAC course for users

The purpose of this paper is to determine the searching skills of university library online catalog users. Its main aim is to establish if the course for users of library online catalog should be included in the university education curricula. For the purpose of this paper the research was carried during June 2010 among students from Department of Romanian Studies from Faculty of Philosophy at the University in Novi Sad. Students' information behavior and needs are analyzed through think-aloud method in combination with unstructured interview. Students' information behavior is observed in performing four tasks in accessing and searching the Co-operative Online Bibliographic System and Services/Open Public Access Catalogue (COBISS/OPAC). Findings show that gaps in knowing how to search library OPAC equal gaps in understanding online bibliographical systems and services. This research is important because searching skills, knowing how to locate and use information, how to make a decision and solve the problem are much more than basic skills for 21st century library users, - they are part of information literacy. The research limitations are that the chosen set of representatives does not represent the entire population, the reason why the results of this research cannot be generalized. Besides its main aim, this research could also serve for improvement of the COBISS/OPAC design for new generation of library users.

Keywords: Users, Students, Net generation, Course, Instruction, COBISS/OPAC

Andevski Milica

Filozofski fakultet, Novi Sad
andevski@ff.uns.ac.rs

Budimir Ninković Gordana

Fakultet Pedagoških nauka, Jagodina
budimirninkovic@gmail.com

Banić Branislav

Univerzitet Singidunum, Beograd
banicjudo@gmail.com

Mogućnosti interkulturalnog učenja

Interkulturalno učenje ukazuje da današnji život predstavlja mešavinu različitih uticaja, da je sadašnja realnost rezultat migracionih i integracionih procesa, da će se – kao i u prošlosti – i u budućnosti stalno menjati, a zajednički opstanak čini osnovu tih promena. Interkulturalno učenje prepoznaje dodirne tačke i razlike među različitim kulturama, opisuje obostran proces učenja među osobama različitih kultura, koji uvažava različite kulturne dimenzije – pritom su svi učenici ravnopravni (jednakost šansi) i uključeni u rad. Praktično sprovođenje interkulturalnog obrazovanja i vaspitanja se još uvek suočava sa nedostatkom školskih udžbenika, neregulisanim školskim zakonima, planovima i programima. Obrazovanje za kulturalnu raznovrsnost odražava se na opšte shvatanje društva, a evidentni nedostaci, zahtevaju da se koncept interkulturalnog obrazovanja i vaspitanja dalje unapređuje, što opet daje pozitivni povratni efekat na društveno samorazumevanje. Interkulturalno obrazovanje i vaspitanje traži i želi dijalog i očekuje promenu perspektive.

Ključne reči: kultura, interkulturalno učenje, interkulturalno vaspitanje, komunikacija, dijalog

Анђелић Бојана

Филозофски факултет, Нови Сад

mala.bonnana@gmail.com

Нови Сад као интеркултурална учионица

Аутономна покрајина Војводине, са Новим Садом као њеним административним, привредним, културним, научним и туристичким центром, подручје је које је богато разним културама. Како би припадници свих националних заједница остварили што бољу комуникацију, неопходно је прожимање култура. С обзиром да школа може и треба да има изузетно значајну улогу у стварању и подршци развоју интеркултуралних вештина, способности, вредности и знања у заједници каква је наша, метода екскурзије намеће се као једна од водећих за реализацију горе поменутог. Стога ће циљ овога рада бити значај екскурзије, у оквиру наставе српског језика и књижевности за ученике основне школе, у

приближавању интеркултуралног потенцијала Новог Сада, где ће водећа одредишта бити родне и радне куће писаца, завичајни простори и гробови књижевника, културне установе (музеји, галерије, позоришта, Академија наука, Културни центар, библиотеке, Матица српска – централно упориште данашње културне физиономије Новог Сада) и спомен-обележја великанима уметничке речи. На тај ће начин, без обзира да ли су екскурзије организоване са циљем стицања нових знања, утврђивања стечених или применом стечених знања у пракси и њихово временско трајање, предмети изучавања постати доступни чулима у свом најпотпунијем виду, радозналост изазвана, емотивно-имагинативна способност продубљена, размишљање подстакнуто и, напоследку, интеркултурални дијалог покренут.

Кључне речи: Настава, интеркултуралност, екскурзија, Нови Сад.

Ariunbolor Chinges

Andong National University, Korea
anna.ariuka@gmail.com

Jinhee Kim

Andong National University, Korea
jkim@anu.ac.kr

Intercultural Communication Sense of Girl and Women – Focused on International Girl Scout Camp in Korea

The purpose of this research on Intercultural Communication sense of Girl and Women focused on the international Girl Scout Camp in Korea, 2017. The Girl Scout International camp theme was “Act, connect, empower” with the aim of providing the campers with the opportunities to develop their potential through various camp activities, and promote international comprehension and friendship as responsibility of global citizens. Total of 5,000 participants, including 247 overseas Girl Scouts/Guides who from 15 countries participated in the camp. The research undertook on intercultural communication among foreign participants at international Girls Scout Camp in Korea. The participants in the research were all volunteers. The data was

collected through interviews in English, Mongolian and Korean from 6 countries-participants. All participants were female with age of 38 ± 20 years and troop leaders who work with young girls guide/scout. By the interview, they have expressed their visiting experience in Korea 4 out of 6 participants never come to Korea while the other 2 participants have been to Korea before. One of the participant from Japan has been to Korea more than 80 times. The 3 out of 6 participants were participated other international Girl Scout programs they have already experienced. Other 3 out of 6 participants didn't have experience. Based on the interview result, the following conclusion is analyzed. First, Depending on the experience of international activities, the individual culture adaptation abilities are different. Second, Depending on the different religion beliefs, understanding and accepting different customs are also problems. Third, Intercultural communication knowledge's relatively differentiated in each country. Due to above mentioned issues participants are learn about each other's cultures and their intercultural communication for experiencing and increasing their comprehension about globalization. The result of research shows that how strongly interpersonal skills and intercultural communication influence each other, how the development of a sense of community can interact with the obtained intercultural communication.

Keywords: communication, girl scout camp, Korea

Barović Vladimir

Facultatea de Filosofie din Novi Sad

barovic@ff.uns.ac.rs

Caracteristicile și cadrul tematic al presei interbelice în limbile minorităților din Banovina Danubiană

Lucrarea analizează izvoarele tipărite în limbile minorităților din Banovina Danubiană, provincia fostului Regat Iugoslavia. Presa în limbile minorităților naționale au urmărit partea mare a evenimentelor turbulente din comunitățile minorităților, a raportat evenimentele importante din patria-mamă, a informat cititorii despre problemele ardente ale minorităților privind educația, cultura și a pus în centrul atenției probleme diverse ale vremii. Presa în limba sârbă a pus în lumină anumite probleme ale minorităților, astfel ziarul "Dan",

care a apărut în orașul Novi Sad a avut și o rubrică permanentă care s-a numit „Viața minorităților” în care au fost dezbătute cele mai diverse teme despre problemele cu care s-au confruntat minoritățile în Banovina Danubiană. Presa în limbile minorităților din perioada interbelică a manifestat un mare efort pentru interpretarea proceselor istorice complexe, criza economică, venirea naziștilor la putere, politica agresivă a forțelor Axei, epurarea politică în Uniunea Sovietică. Tot așa de complexe erau și mișcările interne din Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, mai târziu din Iugoslavia, caracterizându-se printr-o situație socială și economică precară, asasinări politice, seducția diktaturii din șase ianuarie, atentatul împotriva regelui Alexandru, instabilitatea politică și relațiile interetnice extreme de grele. În lucrare se analizează textele apărute în presă despre relațiile interetnice, incidente și antagonisme. Se analizează și izvoarele tipărite în limba „statului” despre minoritățile naționale și părerea ziariștilor și redactorilor de atunci despre relațiile interetnice în Banovina Danubiană. Ziarele minorităților au fost o platformă largă pentru luptele interne și polemici care s-au purtat asupra subiectelor politice, economice, religioase sau lingvistico-literare în cadrul unui grup național.

Cuvinte cheie: minorități naționale, presa scrisă, ziar, multiculturalitate, Banovina Danubiană, relații

Başaragin Margareta

OŠ “Jovan Jovanović Zmaj”, Subotica

margareta.basaragin@gmail.com

Elementi interkulturnog obrazovanja u vannastavnim aktivnostima u osnovnim školama: primer rodne analize školskih priredbi u dvojezičnoj školi u Vojvodini

Skriveni kurikulum (Petrić 2006) označava neplanirane i nepropisane vrednosne stavove i obrasce ponašanja koje nastavnici prenose učenicima_ama putem nastavnih sadržaja, metoda, ciljeva i načina ocenjivanja. Do sada postoji značajan broj radova o različitim aspektima skrivenog kurikulumu (Bašaragin 2016) ili u realizaciji pojedinih predmeta (lektira za srpski jezik Stefanović, 2016) u OŠ kod nas. Nedostaju radovi sa empirijskim podacima o elementima rodnog i interkulturnog obrazovanja i vaspitanja u vanna-

stavnim aktivnostima (pripreme, ekskurzije i sl.). Cilj je rada da ponudim mogući način analize jednog tipa vannastavne aktivnosti - školskih priredbi - u OŠ sa nastavom na srpskom i mađarskom jeziku u Subotici u Vojvodini (2013. i 2014.) i predložim strategije za povećanje inventara interkulturalnih obrazovno-vaspitnih aktivnosti. Primenjujem Grajsove maksime (Grice 1981) u analizi dva video zapisa sa obeležavanja Dana škole jedne dvojezične OŠ u Subotici sa nastavom na srpskom i mađarskom jeziku u 2013. (dužine: 82'34") i 2014.g. (dužine 76'39"). Reč je o složenom diskursnom događaju u kojem učenici_e, zajedno sa direktorkom i najavljiivačima ostvaruju priredbu kao obrazovno-zabavni čin na dva jezika. Rezultati analize pokazuju izrazite, ali i implicitne rodne (ne)jednakosti: 1.učenice značajno više od učenika učestvuju u ukupnom ostvarivanju događaja; 2.odabrane tačke pre reprezentuju naporedno postojanje dva jezika, običaja iz dve kulture, nego njihovo prožimanje (naročito u tačkama koje imaju pored obrazovnog i zabavni karakter). Zaključujem da priprema i održavanje školskih priredbi mogu imati važnu funkciju u oblikovanju interkulturalnog suživota u dvojezičnoj školi, ako se iskoriste sve mogućnosti koje taj školski događaj pruža. Zato predlažem način na koji se one mogu bolje iskoristiti za jezičko-kulturalno prožimanje u dvojezičnim školama i u drugim delovima Srbije (npr. KiM).

Ključne reči: interkulturalnost, rod, skriveni kurikulum, školska priredba, vannastavne aktivnosti

Băcilă Florina-Maria

Universitatea de Vest din Timișoara

florina_bacila@yahoo.com

Semnificații ale verbului a săruta în poezia lui Traian Dorz

Lucrarea de față își propune să ia în discuție câteva dintre semnificațiile verbului a săruta în opera lirică a unui scriitor român contemporan: Traian Dorz. Autor a mii de poezii de factură mistică și a numeroase volume de memorii sau de meditații religioase, el se înscrie în rândul scriitorilor care au manifestat un interes constant pentru simbolurile cu rezonanțe biblice desprinse din textul canonic al cărții Cântarea Cântărilor, valorificându-le valențele într-o viziune artistică originală, potrivit propriului mod de percepere a mesajului.

Astfel, într-o serie de poeme dedicate dorului de Divinitate (și de eternitate) – principiu fundamental al existenței –, comuniunii unice cu Dumnezeu a sufletului însetat de absolutul nemuririi, a săruta (termen-simbol și, totodată, reflectare a unei intimități suprafirești generate de un sentiment complex) implică diverse ipostaze ale spiritului, legate de atingerea sacralizată a Celui de Neatins, prin care devine posibilă unirea veșnică (în concepție biblică) dintre Mirele Iisus și ființa umană. Pe lângă simpla ilustrare a unor asemenea perspective semantice care contribuie la realizarea construcției textuale, semnificațiile verbului a săruta pun în lumină trăirile profunde ale eului auctorial, aflat mereu în ascensiune pe calea cunoașterii mistice – fapt evidențiat în secvențe selectate din câteva creații lirice reprezentative pentru crezul său poetic.

Cuvinte cheie: a săruta, lexicologie, semantică, stilistică, poezie mistico-religioasă

Beara Mirjana

Državni univerzitet u Novom Pazaru

Centar za proizvodnju znanja i veština, Novi Sad

mirjana.beara@gmail.com

Bu Ana

Ekumenska humanitarna organizacija, Novi Sad

anabu@sbb.rs

Savić Svenka

Univerzitet u Novom Sadu

svenka@eunet.rs

Obuka interkulturalnog obrazovanja nastavnika u Srbiji: prezentovanje iskustva i rezultata (2013 – 2017)

Interkulturalno obrazovanje (IKO) teži da prevaziđe pasivnu koegzistenciju i ostvari razvijen i održiv način zajedničkog života u multikulturalnom društvu kroz izgradnju razumevanja, uzajamnog poštovanja i dijaloga među grupama različitih kultura i obezbeđivanje jednakih mogućnosti i borbu protiv diskri-

minacije. Cilj je ovog rada da pokažemo rezultate obuke iz oblasti interkulturalnog obrazovanja nastavnika u Srbiji u okviru akreditovanog programa stručnog osposobljavanja nastavnika i predložimo određene mere za njihovo uključivanje u predstojeću raspravu o važnosti interkulturalnog obrazovanja u našoj zemlji. Realizovale smo tokom 4 godine 50 jednodnevnih interkulturalnih obuka (septembar 2013-juni 2017) sa 1058 učesnika/ca u 209 obrazovnih ustanova u 129 mesta (179 osnovnih škola; 11 srednjih; 9 predškolskih ustanova; 7 učeničkih domova i 3 škole za osnovno i srednje obrazovanje učenika). Tokom obuka smo prikupile podatke o znanju i stavovima nastavnika o IKO i mogućnostima primene naučenog. Analiza rezultata tih obuka pokazuje: 1. da je populacija rodno markirana - u 89% su polaznice bile nastavnice; 2. da je veoma malo znanje o vrednostima interkulturalnog obrazovanja na početku obuke; 3. da je izgrađeno znanje nakon učešća u obuci dovoljno za samostalnu i kreativnu primenu stečenog znanja, u okviru redovnih predmeta ili u vannastavnim aktivnostima. Predlažemo uvođenje perspektive IKO u sve predmete opšteg obrazovanja u Srbiji kao i da se teme o IKO ugrade u i inicijalno obrazovanje i u stručno usavršavanje nastavnika.

Ključne reči: Interkulturalnost, interkulturalno obrazovanje, rod, nastavnici, Srbija

Bodrič Radmila

Filozofski Fakultet, Novi Sad
radmila.bodric@ff.uns.ac.rs

(Samostalni) razvoj interkulturalne svesti kod učenika engleskog jezika u srednjim školama

Snažan i nezaustavljiv proces integracije evropskih zemalja doveo je do povećane mobilnosti u oblasti obrazovanja i zapošljavanja. Poznavanje stranih jezika i interkulturalna kompetencija predstavljaju suštinu interkulturalnog dijaloga, koji je izuzetno važno podsticati, naročito među mladim ljudima dok su još u procesu stvaranja svojih stavova i pogleda na svet i dok još stiču znanja i veštine koje će im biti potrebne u budućnosti. Cilj rada je da ispita svest učenika engleskog jezika u srednjim školama o kulturnoj raznolikosti i o različitim načinima života i ponašanja. U tu svrhu, izvršeno je istraživanje

na određenom broju učenika gimnazije „Jovan Jovanović Zmaj” u Novom Sadu. Cilj istraživanja je bio da ispita koji elementi, stavovi i mišljenja utiču na interkulturalni senzibilitet i kompetenciju ovih učenika. U istraživanju smo pokušali da utvrdimo stavove učenika prema kulturološkim razlikama, stereotipima, generalizacijama, interkulturalnim susretima i mnogim drugim kulturološkim aspektima, čime smo otkrili izvor njihove interkulturalne svesti. Ukupni rezultati ukazuju na to da ispitanici poseduju visok stepen interkulturalnog senzibiliteta i kompetencije. Međutim, ti rezultati ne mogu da se generalizuju za celu populaciju mladih ljudi, jer je istraživanje imalo relativno mali obim (303 učenika) i time nije reprezentativno za sve srednjoškolce u Srbiji. Bez obzira na to, dobijeni podaci mogu da posluže kao podsticaj za više „interkulturalno orijentisanu” nastavu stranih jezika, ali i kao pokazatelj da podsticanje interkulturalne kompetencije kod učenika stranih jezika ne bi trebalo da bude izričito deo nastave stranih jezika, već deo širih ciljeva opšteg obrazovanja učenika radi njihovog usvajanja i prihvatanja raznolikosti kao aspekta ličnog razvoja.

Ključne reči: engleski kao strani jezik, interkulturalna kompetencija, interkulturalni senzibilitet, srednja škola, kvantitativno istraživanje.

Breu Aleksandra

Ekonomski fakultet, Subotica

breual@gmail.com

Interkulturalni sadržaji u nastavi stranog jezika struke na primeru nemačkog jezika za ekonomiste

Transfer interkulturalnih sadržaja u nastavi stranih jezika nije rezervisan samo za opšti jezik već je moguć i u nastavi stranog jezika struke. Za to su naročito pogodni tekstovi iz oblasti ekonomije, društvene nauke koja se pored usko stručnim pitanjima bavi i pitanjima koja su od značaja i za svakodnevni život. Rad se bavi rezultatima analize interkulturalnih sadržaja stručnih tekstova koji se obrađuju u nastavi nemačkog jezika na Ekonomskom fakultetu u Subotici. Rezultati su ukazali na skromnu zastupljenost ovih sadržaja odnosno radi se o tekstovima koji se odnose uglavnom na stvarnost nemačkog govornog područja kao zemalja jezika cilja. Da bi se međutim ispoštovao princip

interkulturalnosti koji je i sastavni deo komunikativne metode u nastavi stranih jezika poslednje dve decenije, potrebno je u nastavu uneti i sadržaje koji će obuhvatiti i stvarnost matične zemlje studenata. U radu su navedena neka rešenja koja će omogućiti pronalaženje sličnosti i razlika u zemljama jezika cilja i zemlje matice.

Ključne reči: interkulturalnost, tekst, čitanje, vežbe pre čitanja, za vreme čitanja i posle čitanja teksta, mini projekat, jezik struke, opšti jezik

Buchilova Irina

Cherepovets State University, Cherepovets, Russia
ibuchilova@yandex.ru

Grudeva Elena

Cherepovets State University, Cherepovets, Russia
egrudeva@gmail.com

On the Problem of Studying Peculiarities in Writing Works of Migrant Children at Primary School Age

The problem of teaching Russian in primary school is one of the topical problems nowadays. Due to numerous migration processes in many regions in Russia there are many students of different nationalities studying in one class at school. Most of them don't know Russian well enough. Regardless the fact that the studies of teaching Russian to foreigners has a long history, the problem of learning Russian as a second language and detecting mistakes made by migrants while writing is only starting to be studied. The article deals with peculiarities in writing of bilingual children at primary school age in comparison with Russian speaking peers. We have identified the level of writing and oral activities of these pupils. The article describes typical errors in dictations of such pupils: Bilingual children at primary school age can demonstrate the following specific errors in writing works: replacing stressed vowels, omitting some letters or even syllables, adding extra letters and words. These errors are typical for Russian toddler children or for Russian speaking children with speech impairment and dysgraphia. Also, bilingual children can also demonstrate errors that are typical for their Russian speaking peers when these errors

are due to lack of grammaticality and their speech impairment. These typical errors include: incorrect use of vowels, verified or not, in roots, incorrect use of verified consonants in roots, unnecessary use of “Б” to soften consonants etc. However it is necessary to note that these errors are more typical for migrant children than for their Russian speaking peers.

Keywords: bilingual children, primary school age, letters, sounds, orthographic and punctuation errors, teaching Russian language

Буковала Јован

Факултет драмских уметности, Београд
jovica.wrachar@gmail.com

Спасић Нинослав

Факултет драмских уметности, Београд
nnspasic7@gmail.com

Интерактивни медији у развоју интеркултуралне комуникације

У раду се полази од становишта да је медијска педагогија као научна дисциплина која се бави интерактивним медијима, недовољно распрострањена у овом поднебљу, али, посве заступљена у ери интеркултуралне комуникације на глобалном нивоу, односно у доба интеркултуралног дијалога када нови медији доживљавају потпуну експанзију. Аутори ће теоријским методом истраживања, стога, истаћи несумњив значај медија, који су позиционирани на спони између комуникације и манипулације, и то за процес развоја културног идентитета, јер својом амбивалентном позитивном и негативном улогом неоспорно утичу на увид у свест, која се, у овом времену кулминације „културног капитала” путем реклама, које представљају статусни симбол поруке оглашивача, претаче у интеграције „виртуелне стварности” и тиме престаје да постоји јасна дистинкција између реалности и универзалности.

Кључне речи: интеркултурална комуникација, културни дијалог, интерактивни медији, културни идентитет, медијска педагогија

Capalnasan Emina

West University of Timisoara
emina.capalnasan@e-uvvt.ro

Bardasan Gabriel

West University of Timisoara7
gabriel.bardasan@e-uvvt.ro

**Integrating cultural aspects in teaching Romanian
as a foreign language (A2-B1).**

The paper's main objective is to highlight the possible barriers met in integrating cultural aspects in a lesson of Romanian as a foreign language (A2-B1). Regarding them as challenges would definitely guide us in suggesting some ways of overcoming them in order to get to such a result: an interactive, complex, interesting lesson - covering both linguistic standards and cultural background issues. Thus, our paper starts with the question how to expose students to the cultural background of the language they are studying without them having the necessary level to read in Romanian and the complete frame of understanding the typical cultural and traditional elements. Our target is to expose some methods and contexts that would make this possible, to present some texts that would help them get an insight of the Romanian culture and to list the steps of tailoring such a course that comprises both grammatical and vocabulary issues and cultural ones.

Keywords: challenge, cultural aspects, RLS, interactive

Christian Eccher

Facoltà di Lettere e Filosofia
christian.eccher@gmail.com

Fra Italia, ex-Jugoslavia e nuovi stati balcanici: Laura Marchig

In questo lavoro ci occuperemo dell'opera poetica di Laura Marchig, una scrittrice istriana di ultima generazione. Analizzeremo innanzitutto le tematiche che la Marchig affronta: dall'interculturalità alle difficoltà della mino-

ranza italiana di trovare un linguaggio comune con la componente croata che è attulmente maggioritaria in Istria. Ci soffermeremo anche sul linguaggio poetico della Marchig, che fonde elementi sintattici e lessicali italiani e serbo-croati. La poesia di Laura Marchig è sicuramente politica: è un tentativo di superare il trauma dell'esodo degli italiani dall'Istria e allo stesso tempo un ponte, un anello di collegamento che unisce due nazionalità, quella croata e quella italiana, per molti anni divise per questioni storiche. Non mancheranno poi riferimenti a un altro tipo di interculturalità, quella multidisciplinare: Laura Marchig è una cantante jazz e la sua poesia risente – a livello stilistico – dell'esperienza musicale dell'autrice. Laura Marchig è anche una regista teatrale; un intellettuale profondamente legata al proprio tempo che ci permette di comprendere appieno l'Istria contemporanea.

Parole chiave: Marchig, Istria, interculturalità, conflitto, musica.

Csapó Ispánovics Julianna

Faculty of Philosophy, Novi Sad
csapo@eunet.rs

Az akác a vajdasági (irodalmi) kultúrában

A francia közvetítéssel Észak-Amerikából Európába telepített akác a XVIII. század elején jelenik meg először Magyarországon. A török uralom a politikai, demográfiai, gazdasági, kulturális leépülés mellett a magyar tájat is megtöri. A letarolt erdők, szántók, gyümölcsösök helyét elfoglaló futóhomok megkötésére igen jónak látszik a tájidegen, ám szívós és gyorsan alkalmazkodó növényfaj. Az akác nemcsak gazdasági téren hoz hasznot Magyarországnak, hanem a magyar népi kultúra is hamar magához hasonítja, „magyar fa”-ként jelöli meg Herman Ottó közreműködésével. A legmagyarabbnak tartott fából munkaeszköz készül, tűzifaként hasznosítható. Fürtös virágzata közismert méhlegelő, szárítva gyógyteaként alkalmazható, másrészt a magyar népdal és népies műdalok (nóták) egyik kedvelt motívuma. Az akác a magyar kultúrtörténet korokon, tereken átívelő sokrétű szimbolikus alakzataként, toposzaként is értelmezhető. Mind a magyar irodalom szövegeiben (Csokonai Vitéz Mihály, Petőfi Sándor, Fekete István, Móra Ferenc, Szép Ernő, Juhász Gyula, Szabó Lőrinc, József Attila, Zelk Zoltán, Gazdag Erzs, Nemes Nagy

Ágnes stb.), mind a magyar filmművészet alkotásaiban. A vajdasági magyar kultúra történetében az „akászok” 1834-ben említődnek először, majd Papp Dániel, Kosztolányi Dezső, Sziráky Dénes Sándor, Szenteleky (Sztankovits) Kornél, Fehér Ferenc, Tolnai Ottó, Gion Nándor, Majoros Sándor, Csík Mónika szövegei idézik meg újra és újra. A tanulmány célja az akác regionális, vajdasági kultúrtörténeti térképének megrajzolása Géczi János kultúrtörténeti módszere nyomán különös tekintettel a kultúráközi átfedésekre, az akácnak az egyes vajdasági etnikai közösségekben (magyar, szerb, horvát, szlovák, román) feltárható jelenléteire, megjelenési módjaira, esetleges interkulturális kapcsolódási pontjaira.

Kulcszavak: akác, Vajdaság, kultúrtörténet, irodalomtörténet, interkulturalitás

Dincă Irina

Universitatea de Vest din Timișoara

iryrose@yahoo.com

The Development of the Intercultural Awareness by Teaching Romanian as a Second Language

This paper aims to present a series of strategies for the development of the intercultural awareness in the process of teaching Romanian as a Second Language. The first sequence of this paper will focus on some theoretical considerations, regarding some models of intercultural teaching. Several aspects of cultural prints will be taken into consideration, such as cultural symbols, cultural codes, values and attitudes, cultural ways of life and behaviour, cultural styles of communications and patterns of discourse. Consequently, this approach will present some intercultural strategies of coping with the cultural distance between the specific prints of the native culture and those of the target culture, in the process of teaching Romanian as a Second Language. The last part of this paper will present a series of activities and techniques of incorporating intercultural relevant aspects in teaching Romanian as a Second Language. This practical sequence will provide some solutions of initiating and sustaining the intercultural dialogue in order to develop the intercultural awareness of the students.

Keywords: Romanian as a Second Language, Intercultural Awareness, Intercultural Teaching, Cultural Prints, Cultural Distance

Gordić Petković Vladislava

Filozofski fakultet, Novi Sad
vladysg@yahoo.com

Tematizacija rata u romanima Lasla Vegela

U slikanju istorije jednog grada, romansijer, kritičar, dramski pisac i putopisac Laslo Vegel svojim pisanjem i promišljanjem ne spaja samo dve istorije i dve kulture, mađarsku i srpsku, nego piše svojevrsnu hroniku mentaliteta. Njegov specifičan topos nisu toliko kulture u kontaktu, koliko povezivanje umetnosti i etike. Vegel i iz dokumenta i iz fikcije, i iz stvarnosti i iz iluzije stvara mogućnost da se sretnu umetnička obrada i etička kontemplacija; njegova dela, bilo da govore o ratu, mirnodopskim političkim ili erotskim zamkama i ucenama, bavi se onim tegobnim, kriznim i egzistencijalno zaostrenim situacijama u kojima moralni osećaj zavisi isključivo od okolnosti. U radu će biti preispitani njegovi romani “Neoplanta” i “Balkanska lepotica”, njihova formalna i poetička srodstva sa delima prethodnika, Aleksandra Tišme i Antonija Isakovića, i savremenih pisaca iz Srbije i regiona (Slobodan Šnajder, Vladimir Jakanović, Vladimir Arsenijević i drugi), ponajviše iz perspektive tzv. “graničnih situacija” koje propituju spremnost pojedinca da se odbrani od zla i iskušenja.

Ključne reči: roman, rat, interkulturalnost

Hodolič Jarmila

Filozofski fakultet Novi Sad
hodolic.jarmila@ff.uns.ac.rs

Marčok Daniela

Filozofski fakultet, Novi Sad
danielamarcokova@ff.uns.ac.rs

Inojazyčné literárne texty v čítankach v slovenskom jazyku pre základné školy v Srbsku

V práci sa bude skúmať zastúpenosť literárnych textov autorov, ktorých práce sú napísané v inom jazyku a preložené do slovenského jazyka v čítankach v slovenskom jazyku pre základné školy od 1. po 8. ročník v Srbsku. Vypracuje sa presná zastúpenosť srbských, európskych, svetových autorov, autorov zo Slovenska a domácich slovenských vojvodinských autorov. Vypracuje sa aj žánrová zastúpenosť textov. V rámci toho sa určí či texty v čítankach zodpovedajú veku žiaka. V rámci výskumu sa usmerníme aj na úlohu učiteľa v procese vyučovania a pri recepcii inojazyčných textov v zmysle priblíženia kultúrnych, jazykových, náboženských, sociálnych a iných odlišností a s cieľom vyvolať záujem, pozitívny postoj, toleranciu a poznávanie iných kultúr. Na základe uvedeného, učiteľova povinnosť je usmerniť žiaka na pestovanie tolerancie a úcty voči iným národom a národnostiam. Ak berieme do úvahy, že v mladšom a staršom veku základnej školy žiaci získajú vedomosti podľa princípu od bližšieho a známeho k ďalekému a neznámemu, kvantitatívne predurčujeme najviac literárnych textov slovenských, slovenských vojvodinských a srbských autorov. **Kľúčové slová:** čítanky v slovenskom jazyku pre základné školy v Srbsku, inojazyčné literárne texty, multikulturálne vzdelávanie

Iovanovici Romanța

Institutul de Manuale, Departamentul din Novi Sad
romancajovanovic@yahoo.com

Identitate și creativitate în traducerea textelor din manualele și lecturile școlare

În lucrare vom încerca să punem în discuție unele dintre problemele care vizează creativitatea și identitatea, respectiv fidelitatea în traducerea manualelor și ale altor materiale didactice din limba sârbă în limba română editate la Institutul de Manuale, Departamentul din Novi Sad. Manualele menite elevilor care frecventează cursurile în limba română se pot clasifica în manuale originale, pentru disciplinele Limba română și Cultura muzicală și manuale traduse din limba sârbă pentru celelalte discipline școlare. În lucrare ne vom

ocupa de unele dintre aspectele traducerii textelor din limba sârbă în limba română. Traducerea textelor din manuale ridică o serie de probleme de ordin lingvistic și culturologic cu care se confruntă traducătorii. Vom demonstra că traducătorii textelor literare, găsite în cărțile de citire și lecturile școlare trebuie să dea dovadă de creativitate în utilizarea mijloacelor lexicale de care dispun cele două limbi. Traducătorul unor astfel de texte nu poate să fie orice persoană care a înșușit pe deplin cele două limbi. El trebuie să realizeze o traducere fidelă din aspectul conținutului și mesajului artistic, dar totodată să dea dovadă de creativitate pentru a realiza o traducere acceptabilă din aspectul competențelor de limbă raportat la vârsta elevilor, al expresivității limbii în care se traduce și a elementelor de versificație, în cazul poeziilor. Pe de altă parte, traducătorii textelor non-artistice trebuie să cunoască bine terminologia, expresiile și sintagmele specifice limbajului anumitor discipline școlare dar și să fie buni cunoscători ai culturii, tradiției și spiritualității poporului sârb și român pentru ca traducerea realizată de ei să fie fidelă și să corespundă capacității cognitive a elevilor cărora le este menită traducerea. Constatările noastre vor fi argumentate prin exemple concrete.

Cuvinte cheie: manuale, traducere, creativitate, texte literare

Iuga Nicolae

Vasile Goldis Western University of Arad

nicolaeiuga@yahoo.com

Se poate oare învăța Filosofia prin exemple?

Deliberately, the considerations here do not have a teaching character. The question of learning has undoubtedly a specific annotation according to the discipline to be learned. In this context, of course philosophy will present an optimal way of learning (a “methodical”), but will be methodically ignored in our perspective in favor of examining some of the ways in which the philosophers themselves understood their thoughts and how they themselves believed that Philosophy can be more easily shared by neophytes without losing nothing of its authentic and original spirit. Given the inapplicability of philosophy, that is, its specificity to refer to facts in the middle, by means of scientific theories, its assertions appear to be easier to understand (and thus

learned) if ostensiv is used in particular areas in which these assertions would be checked or applied, that is to say examples. The result of our approach is that we have ad hoc identified several types of examples practiced by the philosophers themselves in their speeches or writings, some with explicit references to the nature and functions of the example.

Keywords: exemplification, Socrates, Spinoza, Kant, Hegel, metaphor.

Ivanić Ivana

Filozofski fakultet, Novi Sad
ivana.janjic@ff.uns.ac.rs

Vintila D. Sorin

Filozofski fakultet, Novi Sad
danielsorin.vintila@ff.uns.ac.rs

Spariosu Laura

Filozofski fakultet, Novi Sad
laura.spariosu@ff.uns.ac.rs

Primena internet i komunikacionih tehnologija u nastavi rumunskog jezika kao stranog jezika: evaluacija i stavovi

Imajući u vidu primenu internet i komunikacionih tehnologija u nastavi rumunskog jezika kao stranog jezika na Univerzitetu u Novom sadu, cilj ovog rada je da se uradi evaluacija primene istih. Za potrebe istraživanja osmišljen je upitnik sa fokusom na ispitivanje mišljenja i stavova studenata u vezi sa korišćenjem internet i komunikacionih tehnologija uopšte, stavovima u vezi sa primenom, kao i na evaluaciji uloge profesora u nastavnom procesu i upotrebi modernih tehnologija. U istraživanju je učestvovalo 52 ispitanika, dok je obrada rezultata urađena na osnovu Likertove skale sa pet odgovora. Rezultati istraživanja nedvosmisleno pokazuju visok stepen zadovoljstva i pozitivnu evaluaciju od strane studenata, koji najčešće podržavaju i smatraju poželjnom primenu modernih tehnologija u nastavi, pri čemu se ključnom smatra uloga profesora i njegova osposobljenost da ih koristi i upotrebi. Takođe, dokazano je da tehnološke inovacije mogu doprineti kvalitetu nastave.

ve, kao i porastu interesovanja i motivacije u učenju rumunskog jezika kao stranog jezika. Iako internet i komunikacione tehnologije ne mogu zameniti tradicionalni način učenja, mogu poslužiti kao dopuna ili alternativa, tako što otvaraju i pružaju nove mogućnosti u realizaciji nastave. Štaviše, ovakva vrsta podrške može biti izuzetno značajna u promociji rumunskog jezika sa jedne strane, kao i instrument razbijanja stereotipa i predrasuda sa druge strane.

Ključne reči: internet tehnologije, komunikacione tehnologije, rumunski jezik kao strani jezik, evaluacija, stavovi

Janjić Jelena

Medicinska škola "Draginja Nikšić", Sremska Mitrovica
janjic.jelena@live.com

Vannastavne aktivnosti kao model interaktivne nastave u srednjim stručnim školama

Cilj ovog rada je ispitivanje uspešnosti vannastavnih aktivnosti u srednjoj medicinskoj školi „Draginja Nikšić“ na predmetima farmaceutska tehnologija i farmakognozija u toku školske 2016/2017, kao dopuna interaktivnoj nastavi u srednjim stručnim školama. Imajući u vidu primenu ovakve nastave, aktivnu saradnju između nastavnika i učenika, ineresovalo nas je kako ovaj tip nastave doprinosi sticanju novih znanja kao i pronalaženje rešenja za zadate aktivnosti. Za potrebe istraživanja osmišljen je upitnik koji je ispitivao stavove, mišljenja i potrebe učenika u novoprimenjenom procesu učenja. U istraživanju je učestvovalo 30 ispitanika, a sami rezultati obrađeni su u skladu sa Likertovom skalom. Rezultati istraživanja pokazali su da vannastavne aktivnosti imaju zadatak da se učenici u toku školovanja susretnu sa realnim situacijama i problemima koje uspešno savladavaju, a sve u svrhu njihovog lakšeg prelaska iz sveta obrazovanja u svet rada. Sprovođenje vannastavnih aktivnosti je proces koji obuhvata angažovanje učenika na određenom projektu u toku cele školske godine, ili dok se ne ostvari zadatak projekta koji je definisan na početku. Za uspešno ostvaren projekat učenici moraju primenjivati sva već stečena znanja koja se u toku projekta dopunjuju i proširuju.

Ključne reči: vannastavne aktivnosti, interaktivna nastava, realizacija, srednja stručna škola

Knežević Florić Olivera

Filozofski fakultet, Novi Sad
florico@ff.uns.ac.rs

Ninković Stefan

Filozofski fakultet, Novi Sad
stefan.ninkovic@ff.uns.ac.rs

Interkulturalno obrazovanje za socijalnu pravdu

U svetu koji je sve više multikulturalan i izazovi obrazovanja postaju sve brojniji i složeniji. Savremene obrazovne politike zasnovane su na pretpostavci o interakciji različitih kultura, etničkih i verskih zajednica, kao i manjinskih društvenih grupa. U tom smislu, relevantno interkulturalno obrazovanje je ono koje istovremeno uvažava zahteve globalne i nacionalne integracije, ali i specifične potrebe kulturno različitih zajednica. Cilj ovog rada je da se interkulturalno obrazovanje predstavi kao jedan od temeljnih faktora u procesu pripremanja pojedinca za uspešnu participaciju u savremenom društvu. U prvom delu rada se diskutuje o značenju interkulturalizma kao normativno poželjnog koncepta. Prezentovani su različiti modeli interkulturalnog obrazovanja koji rezultiraju različitim učeničkim doživljajima kvaliteta života u školi. Drugi deo rada posvećen je analiziranju uloge interkulturalnog obrazovanja u ostvarivanju socijalno pravednog društva. Konačno, rad se završava razmatranjem uslova društvenog diskursa i aktivnosti potrebnih za implementaciju filozofije interkulturalizma u postojeći sistem obrazovanja.

Ključne reči: multikulturalizam, interkulturalno obrazovanje, socijalna pravda, škola.

Koljanin Dragica

Filozofski fakultet, Novi Sad
dragica.koljanin@ff.uns.ac.rs

Čović Paulina

Filozofski fakultet, Novi Sad
covic.paulina@gmail.com

Nastava istorije i udžbenici za osnovne škole nacionalnih manjina u Vojvodini 1918-1941

Kraljevina Srba Hrvata i Slovenaca od nastanka 1. decembra 1918. je sledila trend koji je bio dominantan u evropskim društvima devetnaestog veka, kada su formirane nacionalne države zasnovane na nacionalnim ideologijama. U tome je prosvetna politika, odnosno škola imala jednu od ključnih uloga za oblikovanje pripadnika određenog nacionalnog kolektiviteta. Nacionalna pripadnost i nacionalno osećanje nastaju iz interiorizacije zajedničkih znanja, normi i vrednosti; oni nastaju iz interiorizacije jednog skupa kulturnih modela i specifičnih vrednosti. Po značaju se izdvaja najmasovniji vid školovanja, osnovnoškolski. Iako su školski predmeti bili u značajnoj meri povezani i komplementarni, za ostvarivanje osnovnog cilja obrazovanja izdvaja se nastava istorije. Jugoslovenska država je nastojala da celokupno školstvo, pa i ono manjinsko, stavi pod svoju kontrolu i upotrebi ga za vaspitavanje novih naraštaja u duhu nacionalnog i državnog jedinstva. To je posebno došlo do izražaja posle proglašenja diktature 1929. U školskoj politici uopšte, pa i prema nacionalnim manjinama, ideološki sadržaji su nadilazili opšteobrazovne pri čemu se pokazalo da je politika prema obrazovanju nacionalnih manjina restriktivna. Nastava istorije u osnovnim školama za pripadnike nacionalnih manjina izvodila se uz pomoć prilagođenih udžbenika istorije koji su korišćeni u državnim školama, i koje su odobrili i preporučivali Glavni prosvetni savet i ministar prosvete.

Ključne reči: Kraljevina SHS/Jugoslavije, nacionalne manjine, Vojvodina, osnovna škola, nastava istorije, udžbenici istorije

Kurtuma Nataša

Filozofski fakultet, Novi Sad
natasakurtuma@hotmail.com

Ristić Gordana

Filozofski fakultet, Novi Sad
gristic@ff.uns.ac.rs

Frazeološka kompetencija i interkulturalna komunikacija

Rad pripada oblasti frazeodidaktike i interkulturalne komunikacije. Frazeologija kao lingvistička disciplina koja se bavi čvrstim spojevima reči, a počiva na kulturnoj baštini, pogodna je za ovakav način istraživanja. Kako bi se postigao zadovoljavajući nivo komunikacije i međusobnog razumevanja između govornika različitih govornih područja i kultura, neophodno je postići određeni nivo jezičke kompetencije, što podrazumeva i ovladavanje frazeološkim jedinicama tog jezika. Nesporazumi među govornicima različitih jezika česti su zbog nedovoljnog poznavanja nekih čvrstih spojeva reči kako u pisanom, tako i u usmenom obliku. Cilj rada je da se na osnovu unapred sačinjenih upitnika, a uz pomoć metode deskriptivne statistike, analiziraju stavovi nastavnika nemačkog jezika koji rade u osnovnim i srednjim školama, u Republici Srbiji. U radu će se analizirati značaj frazeoloških jedinica u nastavi nemačkog jezika i kvalitet udžbenika za ciljano učenje čvrstih spojeva reči kao i motivisanost učenika za nastavu stranog jezika, koja je okrenuta razvijanju frazeološke kompetencije, te samim tim unapređivanju interkulturalnosti među govornicima različitih jezika. Očekivani rezultati će poslužiti kao apel za dalja istraživanja u okviru sticanja frazeološke kompetencije kod učenika.

Ključne reči: interkulturalna komunikacija, frazeološka kompetencija, nastava stranog jezika, stavovi nastavnika nemačkog jezika

Makišová Anna

Filozofski fakultet, Novi Sad

makisova.anna@gmail.com

Interkultúrnosť v učebniciach po slovensky pre stredné školy

Predmetom práce sú učebnice zo slovenského jazyka pre stredné školy s vyučovacou rečou slovenskou. Keďže žijeme vo viacjazykovom a multikultúrnom prostredí to nám poskytuje a umožňuje aby sme sa zoznámili o vlastnej kultúre, zvykoch, tradícii ale aj iných, aby sme spoznali, uctievali si jazyk iných, zvyky, kultúru a tradíciu. Cieľom práce je poukázať ako multikultúrnosť a interkultúrnosť funguje v školskej praxi. Vzdelávanie má dôležitú úlohu v rozvíjaní interkultúrnych kompetencií u žiakov. Učebnice sú nevyhnutnou

pomoćkou vo vzdelávacom procese. Vo výskumnej časti budeme analyzovať obsahy jednotlivých učebníc zo slovenského jazyka a zo slovenskej literatúry, ktoré sa používajú v súčasnosti vo vzdelávacom procese na stredoškolskom stupni. Na aký spôsob sa dá čo lepšie spoznať svoj jazyk, prehĺbiť si vedomosti získané v základnej škole a paralelne získať poznatky a vedomosti aj o jazyku, s ktorým sa dennodenne dostávame do kontaktu, so srbským jazykom a odlíšiť dva jazykové systémy. Rovnako tak budeme analyzovať aj obsahy čítaniek z rozličných aspektov. Ide o zastúpenosť textov slovenských autorov, preklady iných menšinových autorov, srbských a svetových spisovateľov. Na základe textov neslovenských autorov žiaci sa zoznámia s rozličnými kultúrami čo je aj cieľom rozvíjania interkultúrnosti medzi žiakmi národnostných menšín. Budovanie a rozvoj interkultúrnych kompetencií je jedným z cieľov vzdelávacieho procesu na všetkých stupňoch a rozvíjanie tolerance k iným jazykom a kultúram.

Kľúčové slová: interkultúrnosť, slovenský jazyk, učebnice

Maksimović Svetlana

Osnovna škola "Nikodije Stojanović Tatko", Prokuplje
cecasmile@mts.rs

Uvođenje robota kao asistenta u nastavu engleskog kao stranog jezika

Časovi engleskog jezika u srpskim školama imaju za cilj da animiraju učenike, motivišući ih do najvišeg nivoa. Modernizacija nastave engleskog kao stranog jezika je ključni faktor za podizanje nivoa jezičke kompetencije učenika. U ovom radu ćemo se baviti otkrivanjem poslednjih interaktivnih metoda i tehnika koje bi mogle biti u upotrebi u nastavi engleskog jezika u školama u Srbiji, kao i njihovom adekvatnošću u smislu pomoći dostizanja ciljeva koje je obuhvaćeno školskim programom postavljenim od strane Ministarstva prosvete, kao što su komunikativne veštine. Kako bi se promovisao digitalni medij koji nikada pre nije bio korišćen u Srbiji, ovaj rad bi mogao da omogući uvid u mogućnost uvođenja robota Musio, a koji je predstavljen u Japanu prošle godine. Musio je interaktivni robot sa androidskim mozgom koji ume da komunicira putem govora, teksta, mimike i gestikulacije. Cilj ove analize je da pomogne učenicima i podigne njihovu motivaciju i jezičku

kompetenciju na engleskom jeziku predstavljajući nov način, a to je korišćenje veštačke inteligencije robota.

Ključne reči: engleski jezik, robot, uvođenje, nastava, motivacija, kompetencija.

Малкова Мария Владимировна

Пермский национальный исследовательский политехнический университет, Пермь
malk.maria@mail.ru

Использование информационных технологий для интенсификации образовательного процесса на занятиях по русскому языку как иностранному

Обучающимся, получающим высшее образование в зарубежной стране, необходимо не только овладеть иностранным языком, но и стать активными участниками коммуникации в иноязычной среде. Это означает, что образовательный процесс для иностранных студентов должен быть более интенсивным и ориентированным на коммуникативную практику. Одним из средств достижения этой цели могут служить информационные технологии. Работая с иностранными слушателями подготовительного отделения Пермского национального исследовательского политехнического университета, мы планомерно внедряем в обучение русскому языку как иностранному современные информационные технологии и оцениваем их влияние на эффективность формирования системы не только лингвистических, но и экстралингвистических знаний обучающихся. К экстралингвистическим знаниям мы относим динамическое единство предметных и энциклопедических знаний о фактах объективно существующей действительности, лежащих вне структуры языка. В экспериментальной работе, осуществленной на основе педагогического наблюдения с элементами анкетирования, тестирования и статистического анализа, приняли участие четыре группы слушателей. Установлена тенденция, в соответствии с которой сформированности системы экстралингвистических знаний в наибольшей степени способствует использование метода анализа конкретных ситуаций (кейс-метод) в рамках групповых и индивидуальных проектов с применением

таких информационных технологий, как мультимедиа, телекоммуникационные средства связи, компьютерные обучающие программы. В частности, по окончании обучения на подготовительном отделении участники экспериментальных групп демонстрировали более глубокие экстралингвистические знания (в частности, знания о контексте высказывания, его участниках, знания об окружающем мире, знания об актуальных событиях), чем участники контрольных групп. В настоящее время ставится задача разработать репрезентативный корпус кейсов, ориентированных на обучение русскому языку как иностранному будущих иностранных студентов технического профиля, и диверсифицировать возможные технологические решения.

Ключевые слова: информационные технологии, интенсивное обучение, кейс-стади, экстралингвистические знания, иностранные студенты, русский язык как иностранный.

Marčeta Jovana

Filozofski fakultet, Novi Sad
jovanamarceta@gmail.com

Храна и новац у српској, француској и италијанској фразеологији

Фраземи чије компоненте означавају храну у великој мери одражавају културне особености језичких заједница, што их чини изузетно погодним за проучавања лингвокултуролошких сличности и разлика. Предмет нашег истраживања су фраземи српског, француског и италијанског језика чије компоненте означавају називе хране (нпр. хлеб, маслац, називи воћа и поврћа), а чија позадинска слика је повезана са концептом новца (материјално стање, однос према новцу, активности у вези са новцем итд.). Циљ нам је да компаративно-контрастивном анализом установимо лексичка и семантичка (не)подударења одабраних фразема три језика, као и да утврдимо на који начин лексеме које означавају храну учествују у изградњи фразеолошког значења. Језичком анализом одабраних фразема српског, француског и италијанског језика истражићемо и приказати поглед на свет говорника ова три језика. Резултати анализе позадинске слике на основу које се формира семантика посма-

траних фразема, показаће у којој мери се фраземи три језика концептуализују на исти начин, а у којој мери зависе од језика и културе. Овакво истраживање биће од значаја и користи, како за транслатологију, тако и за наставу страних језика. Грађа је ексерцирана из више једнојезичних и двојезичних општих и фразеолошких речника три језика.

Кључне речи: новац, храна, српски фраземи, француски фраземи, италијански фраземи

Miladinov Miloš

Filozofski Fakultet, Novi Sad

miloss92@hotmail.com

Hajdegerova filozofija jezika. O (ne)mogućnosti interkulturalnog dijaloga

Autor u radu razmatra mogućnost interkulturalnog dijaloga iz perspektive Hajdegerove pozne filozofije jezika. Tom problemu pristupa se s obzirom na Hajdegerovo tvrđenje o opasnostima i preprekama pri pokušaju ostvarivanja interkulturalnog dijaloga između evropske i azijske filozofije, koje se ogledaju u poteškoćama prisutnim pri interpretiranju azijske misli putem evropskih jezika i njima pripadnom pojmovnošću. Ova teza počiva na pretpostavci da jezik nije tek puklo oruđe i sredstvo mišljenja, nego da mišljenje biva formiranu u zavisnosti od jezika u kom se ostvaruje. Međutim, gotovo paradoksalno, sam Hajdeger u vlastitim spisima na nekoliko važnih mesta neretko koristi istočnjački pojam Tao, te i napominje neizbežnost susreta evropskog i istočnoazijskog mišljenja. S tim u vezi, ovo istraživanje predstavlja pokušaj da se pronikne u osnovne postavke Hajdegerovog shvatanja jezika, na osnovu kojih se pokušava odgovoriti na pitanje da li i kako je moguć ravnopravan i produktivan dijalog između dve različite, i na prvi pogled veoma udaljene misaone kulture, koje kod Hajdegera ostaje otvoreno.

Ključne reči: Hajdeger, jezik, bivstvovanje, dijalog, interkulturalnost

Мудри Александар

Филозофски факултет, Нови Сад

mudrisasa@ff.uns.ac.rs

Интеркултуралност у русинском језику у Војводини

У раду се интересујемо развојем русинског језика у Војводини, односно утицајима других језика на његов развој. С обзиром на промену језичких контаката пресељавањем из делова данашње источне Словачке средином 18. века, у русинској лексици можемо издвојити стари и нови слој. Оба ова слоја су се развијала под утицајем других језика, у старом крају словачких, немачких и мађарских говора, а у новом, најпре српских али такође у великој мери мађарских и немачких говора. Сви ови утицаји су допринели богатству културе Русина у Војводини која се осликава управо у њиховом језику. Циљ рада је показати прожимање култура на примеру лексике русинског језика. У раду ћемо покушати да утврдимо размере утицаја других језика, односно култура на развој војвођанског русинског језика. У анализи ћемо се ограничити на називе у вези са узгојем домаћих животиња које ћемо ставити у контекст најпре источнословачких и западноукрајинских говора а потом и говора присутних у карпатском и панонском ареалу.

Кључне речи: русински језик, интеркултуралност, језички утицаји, позајмљенице.

Мутавцић Предраг

Филолошки факултет, Београд

predrag.mutavdzic@fil.bg.ac.rs

Kampouris Anastassios

Democritus University of Thrace, Xanthi

anastassios.kampouris@gmail.com

Да ли је интеркултуралност заиста могућа на Балкану?

Интеркултуралност је постала данас врста политичког императива и манира у свету, односно дужност која обавезује све без обзира на старосну доб, пол, образовање. Ако је она императив, онда је реч о намећању (нечије) воље и жеље балканским народима који још нису научили да политички коректно разговарају између себе, а који у оквиру балканског дијалога себе “нормално вређају, псују, понекад и потуку, а најрадије би се узајамно потаманили” (Telebaković, 2011: 154). На Балкану се о интеркултуралности у последње време много говори и пише, али се она прилично слабо спроводи у пракси из бројних разлога, понајпре културних, историјских, религијских, донекле и политичких. Још један додатан разлог се крије и у чињеници да се учење балканских језика у балканским друштвима углавном маргинализује. Један од императива савремене друштвене и политичке коректности подразумева поштовање те уважавање говорника других језика, већинских и/или мањинских (у зависности од средине), самим тим и тих заједница. Иако су све балканске земље потписале бројне споразуме о поштовању националног, језичког и културног диверзитета, који подразумевају признање и поштовање властитог језичко-културног диверзитета, а имајући на уму сву сложеност балканских односа, оптерећених бројним атавизмима, у нашем раду ћемо покушати да прикажемо колико је заиста могуће потврдити постојање интеркултуралности и интеркултуралног дијалога између и даље “љутих противника”. Наше је виђење да се не само декларативним залагањем, него и директним приступом учења балканских језика у балканским друштвима на практичан и сврсисходан начин може остварити неопходан почетни ниво интеркултуралне компетенције код балканских народа који би помогао да се превазиђу и даље “непремостиве” препреке између њих.

Кључне речи: Балкан, језици, језичка политика, језички диверзитет, култура

Пажовић Стефан

Faculty of Philosophy, Novi Sad
 stefan@capsred.com

Literature Ireland: A Successful Model of Promoting National Literature Abroad

The presentation and the subsequent paper examine how the Irish national organization for the promotion of literature, Literature Ireland, functions and whether its model can be applied in other countries. It is a governmental agency associated with the Department of the Arts, Heritage and the Gaeltacht and its primary task is to promote Irish authors internationally. Not many countries have such an organization which is basically connecting different cultures through various programs it runs. Firstly, it financially supports translation of Irish authors into other languages, regardless of the language of the original (English and/or Irish). These grants enable the readership in all parts of the world to read new Irish writing in translation. Secondly, translators are given residential bursaries to spend time in Ireland, immersing themselves in the contemporary culture and the language, thus enhancing the quality of the translations they produce. Finally, they maintain a database of Irish authors and their work, which is intended for publishing houses outside of Ireland. Literature Ireland actively takes part in all literature related events, sponsoring them or event organizing them in cooperation with other Irish or international cultural organizations. Any nation's culture and language can have huge benefits from having a similar organization which could operate the same way that Literature Ireland does.

Keywords: literature Ireland, literature, translation, Ireland

Pankov Miloš

Gradska biblioteka u Novom Sadu

miloshns@yahoo.com

Interkulturalni pristup u radu romske biblioteke "Trifun Dimić" u Šangaju

Romska zajednica se suočava sa problemima nedovoljne dostupnosti ustanova obrazovanja i institucija kulture za većinu svojih pripadnika u Srbiji. U skladu sa ciljevima Strategije za unapređenje položaja Roma (2009) Vlade Republike Srbije, usvojene su određene afirmativne mere sa namerom da se

poboljša ukupna obrazovna struktura odraslih, a romskoj deci omogući školovanje na maternjem jeziku i upoznavanje sa romskom kulturom. Jedan od osnovnih zadataka u radu javnih biblioteka jeste da razvijaju interkulturalni dijalog i obezbede ravnopravan pristup sadržajima kulture svim građanima, nacionalnim zajednicama i društvenim grupama. Javne biblioteke predstavljaju logičan izbor institucija inkorporiranih u realizaciji navedenih afirmativnih mera, što je I bio jedan od ciljeva osnivanja biblioteke „Trifun Dimić”, ogranaka Gradske biblioteke u Novom Sadu u Šangaju, naselju sa značajnim brojem stanovnika romske nacionalnosti. Cilj ovog rada je da predstavim oblike interkulturalne komunikacije u radu ove biblioteke i da preporučim mere za dalji rad. Empirijski materijal čine: 1. različiti oblici bibliotečke dokumentacije; 2. razgovori sa bibliotekarkom i korisnicama; 3. medijski tekstovi o radu biblioteke od osnivanja do danas. Preliminarni rezultati analize pokazuju: 1. da ogranak u svom radu razvija kulturološku i obrazovnu funkciju; 2. poseduje nedovoljan broj knjiga za interkulturalnu razmenu za korisnike i korisnice različitih uzrasta, a naročito nedostaju tekstovi na romskom jeziku; 3. da je udaljenost biblioteke od centra grada u značajnoj meri prepreka za učestaliju razmenu učenika romske i neromske zajednice; 4. da mediji nedovoljno prate ovu vrstu inovacije neformalnog obrazovanja u gradu. Predlog za neposrednu praksu: bogaćenje knjižnog fonda literaturom na romskom jeziku i njegoova promocija sa namerom da se podstakne aktivnija upotreba romskog pisma i jezika među romskom decom osnovnoškolskog uzrasta koja žive u Šangaju i okolnim naseljima.

Ključne reči: interkulturalno obrazovanje, javne biblioteke, romski učenici, kritička analiza diskursa, analiza sadržaja

Papišta Žolt

Faculty of Philosophy, Novi Sad
zolt.papista@ff.uns.ac.rs

Living the Metaphorical Life: A Cognitive Linguistic Approach to German and Serbian Idioms with the Component life/život

Idioms can be understood as conventionalized expressions that collect the life experiences and wisdom of a culture and transfer them to future gener-

ations. Cultures, however, may come into contact in various ways throughout the course of history, and thus their cultural knowledge gets exchanged, among other things through their idioms. This holds true for the German and the Serbian cultures as well. Guided by an interest in how these two aforementioned cultures conceptualize life itself, this paper aims to examine German and Serbian idioms with the component life/život utilizing the method of conceptual analysis. The analysis has shown that there is a high degree of similarity between the idioms of these languages, both on the conceptual and the lexical level. It was determined that these languages use similar source domains to structure the concept of LIFE, and that this concept is in a great number of instances conceptualized by means of contrasting it with either the concept of DEATH or, to a lesser extent, with the concept of NONEXISTENCE. This contrast, however, is expressed in both languages first and foremost via inferences made possible by the CONTAINMENT, the SOURCE-PATH-GOAL and the CONTACT image schemata. The high degree of conceptual similarity found in the analyzed idioms can be attributed to shared human experiences, as well as to intercultural exchanges resulting from the contact between the two cultures.

Keywords: life, death, idioms, conceptual metaphor, image schema

Pešić Nataša

Filozofski fakultet, Novi Sad

natasa.pesic@ff.uns.ac.rs

Stavovi studenata o učenju kineskog jezika kao stranog jezika

Predrasude o kineskom jeziku kao izuzetno teško savladivom jeziku, odvrća u startu jedan broj studenata pri izboru drugog stranog jezika na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Kulturne razlike između Srbije i Kine, kao i slaba zastupljenost kineskog jezika u svakodnevnom životu (muzika, filmovi i slično) takođe doprinose da se kineski jezik tretira kao nepoznanica i zaobilazi pri izboru. Za potrebe ovog rada urađeno je istraživanje među studentima o njihovim stavovima o kineskom jeziku pre početka učenja i u toku učenja, kao i o izazovima sa kojim su se susreli pri učenju i načinima za savladavanje istih. Cilj ovog rada je da se, ispitivanjem stavova studenata, daju smernice

za što efikasniji pristup u predstavljanju kineske kulture i jezika, i samim tim podigne nivo podučavanja kineskog jezika.

Ključne reči: kineski jezik, izborni, studenti, smernice

Pešić Tijana

Univerzitet u Novom Sadu

tijana.peshic@gmail.com

Savremeni crtani film kao instrument interkulturnog obrazovanja dece predškolskog uzrasta u Srbiji: stereotipi i implicitna rodna diskriminacija

Interkulturalnost se ovde shvata kao mogućnost prožimanja jedne ili više kultura preko različitih komunikacionih kanala, od kojih su vizuelni mediji samo jedan od mnogih danas. Crtani filmovi koje gledaju deca u Srbiji pravljeni su u različitim drugim zemljama, najčešće ih nema u domaćoj produkciji. Crtani filmovi su važan faktor za izgrađivanje kulture dece predškolskog uzrasta, zato su prisutni u vaspitno-obrazovnom radu, zatim u različitim televizijskim programima koje deca mogu gledati u slobodnim aktivnostima, ali i kao deo didaktičko sredstvo koje će ih uvesti u svet obrazovnih sadržaja (razvoj govora, svet oko nas, likovne aktivnosti, moral). Radovi su do sada pokazali da je opravdano očekivanje da putem crtanoog filma možemo uticati na razvoj dečje ličnosti i formiranje identiteta. Cilj istraživanja je bio da utvrde načine reprezentacije likova u odabranim crtanim filmovima. Predmet istraživanja je prikazivanje stereotipa u dugometražnim crtanim filmovima. Dizni produkcije nastale u 20. i 21. veku: Maza i Lunja (1955), Maza i Lunja 2: Švrćine avanture (2001), Mačke iz viskog društva (1970), Dambo (1941), Kralj lavova (1994), 101 dalmatinac (1961), Mala sirena (1989), Mala sirena 2 (2000), Mulan (1998), Mulan 2 (2004), Pokahontas (1995). Korišćena je metoda analiza sadržaja. Rezultati pokazuju da ovi crtani filmovi prenose stereotipe i sadrže implicitnu rodnu diskriminaciju, patrijarhalne društvene obrasce i rasizam. Zaključujem da se to odražava na socijalizaciju dece u Srbiji, mada je primećen izvestan pomak u korist nestereotipnog prikazivanja, koji ukazuje na sazrevanje značaja rodne osetljivosti i različitosti u društvu.

Ključne reči: deca, stereotipi, socijalizacija, mediji, crtani filmovi

Popović Diana

Filozofski fakultet, Novi Sad

diana.popovic@ff.uns.ac.rs

Plurilingvizam kao odraz interkulturalnosti u poeziji Žeralda Leblana

Kanada je multikulturalna sredina u kojoj se međusobno prepliću kulture i jezici dva entiteta, anglofonog sa frankofonim i obrnuto, ali koji su i u stalnom međusobnom kontaktu s autohtonim, starosedelačkim stanovništvom, što doprinosi stvaranju mnogobrojnih jezičkih varijeteta. Kako u svakodnevnom govoru, tako i u književnom stvaralaštvu, ti uplivi su neizbežni i reflektuju s jedne strane lični identitet svakog pojedinca, a sa druge sačinjavaju deo vrlo kompleksnog kolektivnog identiteta koji je svojstven življu na severnoameričkom kontinentu. Tako je i sa književnim delom Žeralda Leblana, uglednog kanadskog pesnika, koji je ponikao iz Akadije, ili kako je on naziva Nedođije, smeštene na obodu velike zemlje. Poput mnogih frankofonih autora koji su duboko svesni marginalizovane pozicije sopstvenog jezika i kulture, i on u svom delu ističe potrebu za očuvanjem maternjeg francuskog jezika, ali ide i korak dalje, iskazujući i potrebu za očuvanjem multikulturalnog obrasca koji se zasniva na prihvatanju Drugoga. Naime, njegovu poeziju sačinjavaju stihovi pisani francuskim jezikom, koji varira od standardnog do substandardnog oblika, takozvanog šijaka, koji se povremeno smenjuju sa stihovima pisanim na engleskom jeziku. U ovom radu bavimo se problematikom Leblanovog plurilingvizma u njegovom poetskom opusu, koji odražava svu kompleksnost interkulturalnih veza koje se ostvaruju na kanadskom tlu.

Ključne reči: kanadska poezija na francuskom jeziku, franko-kanadska poezija dvadesetog veka, šijak, plurilingvizam, interkulturalnost

Popović Virginia

Facultatea de Filosofie, Novi Sad

popovic.virdjinija@ff.uns.ac.rs

**Cărți bisericești și manuale românești apărute la tipografia
chirilică a lui Josif Kurczböck din Viena**

În prezenta lucrare vom cerceta bibliografia în limba română asupra cărților tipărite în tipografia chirilică a lui Josif Kurczböck din Viena, cărți care încă se mai păstrează în bisericile satelor din Banatul sârbesc, ele având un rol considerabil la dezvoltarea scrisului în orizontul tradițional al satului românesc. Vom da atenție importanței scrierilor românești cu alfabet chirilic pentru trebuințele școlilor și bisericilor din Banatul sârbesc dar și pentru dezvoltarea conștiinței românilor și sârbilor, înțelegând cărțile nu doar ca monumente ale culturii române, dar și ca dovezi concrete ale participării lor la această cultură. Această tipografie chirilică era foarte importantă pentru tipărirea materialului didactic folosit în școlile triviale și în bisericile românești de pe teritoriile Monarhiei populate cu români. Autoritățile centrale de stat au insistat ca prin cărți tipărite să ridice nivelul sentimentului religios la supușii lor, indiferent de naționalitate și religie. De aceea în această tipografie, în secolul al XVIII-lea, au fost tipărite 150 de cărți în limbile sârbă și română. Scopul cercetării noastre este de a pune în evidență primele tipăriri care au circulat în Monarhie pe teritoriul Banatului și care au avut o mare importanță pentru dezvoltarea educației și culturii românilor din Banatul sârbesc și pe de altă parte să descopere în care măsură aceste cărți au contribuit la dezvoltarea scrisului, culturii și la prezentarea vieții românilor din satele românești din Banatuș sârbesc.

Cuvinte cheie: Banatul sârbesc, carte veche, tipografie, secolul al XVIII-lea, Buda, Viena

Пралица Дејан

Филозофски факултет, Нови Сад

pralica@ff.uns.ac.rs

Анализа медијског дискурса рубрике „Култура“ у дневном листу „Дневник“

Циљ овог рада јесте да се укаже на (не)постојање интеркултурализма у оквиру рубрике „Култура“ најстаријег дневног листа на српском језику у Аутономној Покрајини Војводини. Корпус рада чине сви текстови унутар рубрике „Култура“ који су на интернет порталу дневног листа „Дневник“ објављени током јула и августа 2017. године. Метода која се

користи у раду јесте квантитативно-квалитативна анализа медијског дискурса. У раду ће бити испитане следеће категорије текстова из културне рубрике: жанр, актуелност информације, опрема текста, ауторство, субјекат, објекат, тема, присуство/одсуство интелектуалности, маркирање „мејнстрим“ и алтернативних културних тема које су се појавиле на страницама „Дневника“. Основна хипотеза истраживања гласи да се највећи број текстова у рубрици „Култура“ бави такозваним „мејнстрим“ темама, запостављајући ауторе и приступе који подржавају алтернативне правце, ствараоце и догађаје из културе. Прва посебна хипотеза јесте да у рубрици готово у потпуности изостају текстови који се баве мултикултурализмом и интеркултурализмом, односно културама мањинских заједница у вишенационалној Војводини. Друга посебна хипотеза гласи да је већа пажња у текстовима посвећена политичким, јавним личностима у односу на културне ствараоце.

Кључне речи: култура, мултикултурализам, интеркултурализам, анализа медијског дискурса, Дневник

Radić-Bojanić Biljana

Filozofski fakultet, Novi Sad

radic.bojanic@gmail.com

Dorđević Jasmina

Filozofski fakultet, Niš

djordjevic.jasmina@gmail.com

Ranisavljević Branka

Karlovačka gimnazija, Sremski Karlovci

ranisavljevicb@yahoo.com

Razvoj interkulturnih veština kroz projekte realizovane u onlajn okruženju

Interkulturna komunikacija podrazumeva susret makar dve kulture i svrsishodnu razmenu određenih informacija. U obrazovnom kontekstu takva razmena ima za cilj razvijanje interkulturnih veština i negovanje tolerancije. Za

učenike u Srbiji ovakva situacija predstavlja retkost, pošto zbog finansijske situacije, sem godišnjih ekskurzija, oni retko imaju priliku da odu u inostranstvo i upoznaju druge kulture na nekoj učeničkoj razmeni. Stoga ovaj rad predstavlja inovativan pristup razvoju interkulturalnih veština koji je uspešno realizovan u praksi. Tokom školske 2016/2017. godine učenici iz Karlovačke gimnazije učestvovali su u dva e-twinning projekta: Amazing Africa, koji je uključivao učenike sa tri kontinenta, Evrope, Afrike i Azije, i Heal the world, koji je spojio tri škole iz Srbije, Italije i Turske. Oba projekta su realizovana u okviru vannastavnih aktivnosti isključivo u onlajn okruženju uz upotrebu različitih alata besplatno dostupnih na internetu, što je učenicima omogućilo da na ekonomski isplativ način upoznaju druge kulture i komuniciraju sa svojim vršnjacima širom Evrope i sveta. U radu se daje pregled samih projekata, raznih alata koje su učenici koristili, kao i vaspitno-obrazovnih ciljeva i ishoda koje su na ovaj način ostvarili, te se opisuju prednosti ovakve vrste rada za razvoj interkulturalnih veština kod srednjoškolaca.

Ključne reči: interkulturalne veštine, nastava zasnovana na projektu, e-twinning, srednja škola, vannastavne aktivnosti

Радовановић Драгана

Институт за српски језик САНУ, Београд
Филозофски факултет, Косовска Митровица
draganailija@gmail.com

Из лексике божићних обичаја у српском и румунском Банату

У раду се на (етно)дијалекатском материјалу из појединих насеља српског и румунског северног и средњег (контролно и јужног) Баната приказује лексика божићних обичаја. Прикупљена лексика сврстана је у неколико тематских целина, с намером да се лексичке и етнографске датости ставе у контекст досадашњих лингвогеографских, али и (етно)културолошких истраживања банатских говора. Формиране тематске (/семантичке) целине односе се на: а) период божићног поста (период пре поста; период поста; период завршетка поста); б) предбожићни дан – Бадњи дан; в) божићни празници. У оквиру овако постављених тематских целина, издвојиће се микросемантичка поља у којима ће надаље

божићна лексика бити рашчлањена према наметнутим критеријумима – *време/место/учесници/средства*. Поред тога што ће се лексичко-семантичком анализом наговестити важније изгласе божићне лексике банатских говора, добро ће се показати затечени међујезички, тиме и интеркултурални односи на овом простору. Поред сакупљеног материјала на терену, добру основу за ову врсту истраживања пружају досадашњи етнографски налази и неколико дијалекатских речника са овог подручја.

Кључне речи: лексика божићних обичаја, српски и румунски Банат, ареални распоред, банатски говори.

Radović Danijela

Pedagoški zavod Vojvodine
danijela@pzv.org.rs

Škola romologije na UNS kao primer interkulturalnog visokog obrazovanja o romskoj zajednici

Interkulturalnost podrazumeva različite kulture u interakciji, odnosno poštovanje i izgrađivanje odnosa između ljudi pripadnika različitim kulturama kroz dijalog i razmenu iskustava (Đurić Bosnić, 2014). Kulturom i pitanjima od značaja za romsku zajednicu bavi se romologija (Đorđević, 2005; Savić, 2006; Đurić 2010) koja se na univerzitetima u Srbiji ne izučava kao poseban predmet, ali postoje brojna istraživanja koja su dala značajan doprinos formiranju sume znanja o romskoj zajednici (Acković, 2001; Todorović, 2017). Na UNS, u saradnji sa Udruženjem „Ženske studije i istraživanja“ održava se Škola romologije 12 godina u koordinaciji Svenke Savić sa saradnicama, kao alternativan visokoškolski program. Cilj Škole je upoznavanje studenata/kinja sa jezikom, književnošću, istorijom i kulturom Roma. Osim toga Škola je imala za cilj da senzibilise akademsku zajednicu i animira studentsku populaciju za obrazovanje istraživačkog kadra za naučni pristup romologiji. Nastava se odvija u 4 modula kroz predavanja, radionice, konsultacije i istraživački rad. Škola je otvorena za studente/kinje Rome i nerome svih studijskih grupa, kao i za sve zainteresovane za izučavanje romologije. U radu

analiziram evaluaciju 114 polaznika/ca koji su primili diplome od školske 2010/11. do 2014/15. godine. Rezultati pokazuju da su ostvarene tri osnovne vrednosti: znanje o romskoj zajednici (iz jezika, kulture, istorije, tradicije); promena svesti - smanjenje distance, predrasuda i diskriminacije prema romskoj zajednici; poboljšanje ukupnog opšteg obrazovanja i sticanje akademskih znanja o diskusijama, naučno-istraživačkoj metodologiji, kao i akademskom pisanju i interkulturalnosti kao preduslovu za uspešan suživot. Zaključujem da je postojanje Škole romologije neophodno na UNS bilo kao sastavnog dela programa rada ili kao izbornog predmeta.

Ključne reči: romologija, interkulturalnost, evaluacija, Škola romologije

Radu-Pop Ana-Maria

West University of Timisoara

ana.pop@e-uvt.ro

„Live the city life!": considerații privind peisajul lingvistic al orașului Timișoara (România)

Concept relativ nou al lingvisticii aplicate, peisajul lingvistic (linguistic landscape) este compus din totalitatea inscripțiilor publice prezente într-un anumit spațiu: inscripții oficiale/ neoficiale, comerciale, panouri publicitare, nume de locuri etc. (Landry, Bourhis 1997). Pornind de la un corpus format din numele unor localuri publice, precum și din textele inscripționate pe vitrinele unor magazine, ale unor restaurante și pe panouri publicitare – toate aflate în zone importante ale orașului, ne propunem să urmărim câteva caracteristici ale peisajului lingvistic al Timișoarei, spațiu multicultural și multiethnic. Pe baza mesajelor scrise, vom urmări ce limbi sunt relevante în spațiul avut în vedere, iar pe baza rezultatelor obținute vom urmări și în ce fel acest material oferit de stradă, accesibil tuturor, poate fi exploatat didactic, cu precădere în procesul de achiziție a unei limbi ca limbă a doua.

Cuvinte cheie: peisaj lingvistic, limbă relevantă, exploatare didactică, achiziția limbii, Timișoara

Рамадански Драгиња

Филозофски факултет, Нови Сад
draginjaramadanski@gmail.com

О једном раскошном тумачењу руске културе

Циљ овог рада је да укаже, путем критичке анализе једног еклатантног примера, на савремену тенденцију надвладавања методолошког догматизма у презентовању материјала из историје руске културе. Поређењем са ауторизијалним уџбеничким приступом, који материјал презентује преко једне ауторске менталности, желимо да истакнемо ефикасност једног младалачког, колективног, многостраног приступа датој теми. Ради се о некомерцијалном образовном пројекту Arzamas, посвећеном хуманистичким знањима, вођеном амбицијом пружања што је могуће већег избора релеватних података на дату културолошку тему, уз успутне учинке депатетизације и (само)критике. Сваког четвртка нуди се ново 15-минутно предавање, презентовано у видео-формату, снабдевано различитим илустративним материјалом (чланци, фотогалерија, фрагменти филмских хроника, цитати из књига и интервјуа, карте, речници, архивски документи). То је својеврсни универзитет који расте на наше очи, окупљајући врсне стручњаке и предаваче из историје, књижевности, уметности, антропологије, филозофије – у предавањима, «пушкицама», шарадама, питањима и одговорима. Руска култура може и треба да издржи таква игрива, „лицејска“ зачикивања, када се суочавају аргументи за и против, уз позивање читалаца на сарадњу.

Кључне речи: надвладавање методолошког догматизма, историја руске културе, многострани приступ, депатетизација, игриво зачикивање

Ратковић Андреа

Центар за афирмацију слободне мисли (удружење), Сремски Карловци
andrearatkovic08@gmail.com

Интеркултуралност и (не)моћ инструментализованих медија

Критичка промишљања актуелне медијске сцене унутар нашега друштва усмерена су ка расветљавању доминатних облика инструментализације медија од стране моћних интересних (а пре свих, политичких) групација у сврху афирмације идејних и вредносних система којима се интеркултуралност битно доводи у питање. С тим у вези, нарочита пажња посвећује се анализи самог феномена интеркултуралности, али и појава (нарочито оних проблемских) које стоје у основи постојећих културних „концепција“ и/или „стратегија“. Недовољан интерес домаће научне заједнице за теоријско-практична изучавања интеркултуралности, непостојање консенсуза по питању њеног одређења, а тиме и одуство свеисти унутар шире заједнице о релевантности и бенефитима друштвених пракси интеркултурног карактера – само су неки од битних аспеката тренутних социо-културних прилика које као такве искључиво погодују водећим интересним групацијама. Уз све наведено, не сме се занемарити да уколико су медији, као нарочито важни елементи у конституисању друштвених субјеката, редуковани на пуко средство у служби остваривања циљева поменутих групација, онда у зависности од врсте самих циљева могу у значајној мери да утичу на релативизацију, деградацију, па чак и укидање интеркултуралности. Из тог разлога, интердисциплинарна промишљања обухваћена овим текстом за своју сврху имају деконструкцију наведених видова медијских пракси, те апострофирење потребе за њиховом супституцијом, а ради стварања оне врсте социо-културне климе која ће погодовати успостављању, ширењу и неговању интеркултуралности.

Кључне речи: медији, интеркултуралност, интересне групације

Rončević Ivan

Institut za slavistiku Sveučilišta u Beču

ivan.roncevic@univie.ac.at

Interkulturalna komunikacija usmenoknjiževnog minimalizma

Predmet ovoga rada predstavlja tradicijski usmenoknjiževni minimalizam – narodna lirika, konkretno poskoč(n)ica / podvikulja (ritmizirano izvikivanje stihova) i tradicijski deseterački narodni distih (poznat pod različitim termi-

nima od kojih su najčešći bećarac, bušarac / pokladarac / pokladovac, svatovac i kolski). Ove minimalističke forme – vokalno-instrumentalni izričaji prate cjelokupni narodni život i obuhvaćaju sve životne situacije. Rad je posvećen ulozi ovih rijetkih, ali i danas živućih narodnih instrumentarija te njihovim komunikacijskim situacijama u kojima isti vrše svoju funkciju. Deskriptivnom i komparativnom metodom analizirat će se komunikacijske situacije i integrirani elementi u ovim usmenoknjiževnim izričajima te srodnih njima (špotne jačke gradišćanskih Hrvata - rimovani distisi koji se u Gradišću pojavuju za vrijeme svatova te austrijski Schnaderhüpfln / Gstanzl - šaljivi stihovi kojima se izriču svi stavovi i mišljena naroda) kako bi se odgonetnula njihova uloga u interkulturalnoj komunikaciji. Interdisciplinarni karakter ovih komunikacijskih medija omogućuje analizu na filološkom polju te na polju etnologije i kulturne antropologije. Uz primarnu literaturu (objavljene zbornike i etnološke te muzikološke zbirke) u ovom će se radu koristiti i autorovi terenski materijali prikupljeni u 35 slavonskih mjesta u 2015. i 2016. godini.

Ključne reči: poskoč(n)ica, tradicijski deseterački narodni distih, bećarac, usmena narodna lirika, interkulturalna poetička komunikacija

Rotaru Ileana

Tibiscus University, Timisoara
ileanarotaru@mediapedagogy.eu

Marcu Nicoleta

House of the Teaching Staff, Caraș-Severin
nicolrd@yahoo.com

Professional training programs for teachers in intercultural education – a regional perspective of Banat region

The professional training programs for teachers continue to represent one of the priorities of the Romanian educational system. Although, it has been confronted with different types of challenges, the need for quality training for the didactic personnel has still remained constant. The present paper aims to present the framework of one of the professional training in intercultural education provided by the House of Teachers of Caras-Severin county and the

main priorities and educational activities of this type of professional training program. The need of a program in intercultural education has been expressed by the teachers when they were targeted in a social investigation and, implicitly, by the intercultural framework of the Banat region which is characterized, from the sociological perspective, by a multicultural and multi-ethnic environment. In this context, the professional training program in intercultural education is welcome as it has a flexible structure on modular bases in order to be attended by a large category of teachers (not only those that are teaching for minority classes, but also those of general/ majority classes).

Keywords: intercultural education, professional training programs, social investigation

Рудић Слободан

slobodan.filozofski@gmail.com

Филозофски факултет, Београд

Радаковић Ана

ana.radakovic26@gmail.com

Филозофски факултет, Београд

Интеркултуралност у настави историје између норматива и праксе

У раду се анализира однос интеркултуралности и наставе историје на два нивоа. Први ниво представља анализа нормативних аката усвојених од стране надлежних институција и њихов однос према интеркултуралности у настави историје. Првенствено ће овде пажња бити посвећена образовним стандардима за историју и наставним плановима и програмима. Други ниво на којем се рад заснива јесте анализирање односа наставника историје запослених у гимназијама, средњим стручним и уметничким школама према прожимању различитих култура, за који су као основ узети њихови ставови и сугестије изнете током трајања пројекта „Обука запослених у образовању за примену општих стандарда постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета“ у организацији Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања. Закључ-

ци koji će biti predloženi ukazuju na različite percepcije samog pojma interkulturalnosti koji su nastavnici tokom projekta ispoljili, kao i različit odnos nastavnika prema zastupljenosti i značaju interkulturalnosti u normativnim aktima i školskoj praksi, uz naglašavanje različitih problema sa kojima se nastavnici i nastava istorije suočavaju u podstizanju i negovanju interkulturalnih odnosa.

Кључне речи: настава, историја, интеркulturalност, образовни стандарди

Rujević Goran

Filozofski fakultet, Novi Sad

goran.rujevic@ff.uns.ac.rs

Šta nastava filozofije može da nauči od interkulturalizma?

Džon Serl je ukazivao na to da nesmotreno usvajanje multikulturalističke paradigme lako može u opasnost dovesti vrednosti kao što su istina i objektivnost. Paradigma interkulturalizma pruža odgovor na razne probleme i nedostatke multikulturalizma, te tako pruža i rešenje kako da se ove singularne vrednosti očuvaju u pluralnim okvirima. Ovo otvara mogućnost da se interkulturalna paradigma uzme ne samo kao cilj i svrha po sebi, već i kao ključ za razne oblike reformisanja delova obrazovnog sistema, jer to je oblast društvene delatnosti koja se u izrazitoj meri oslanja na vrednosti istine i objektivnosti. Srednjoškolska nastava filozofije u Republici Srbiji suočava se danas sa problemom identiteta i relevantnosti. Umesto dosadašnjeg okamenjenog i monolitnog pristupa filozofiji koji je tretira kao istorijski predmet u njenoj totalnoj kompleksnosti, ovde želimo teorijski ispitati da li se interkulturalistička paradigma, zajedno sa filozofskom fundiranošću u racionalnosti može iskoristiti kao sredstvo kojim bi se učenici otvarali prema raznolikosti sveta, razumevali ga i orijentisali se u njemu. Konkretno, filozofija bi se mogla iskoristiti već na nivou osnovnoškolske nastave za omogućavanje đacima da stupe u participativan odnos sa naukom, građanskim društvom, svetom kulture te, napokon, sa svetom pluralnih stanovišta. Mnogi srednjoškolski nastavnici na individualnom nivou provode inventivne upotrebe filozofije, ali u tome bivaju ograničeni postojećim detaljnim planom i programom nastave. Uvo-

đenje novih aspekata nastave filozofije bi olakšao taj pritisak i istovremeno unapredilo obrazovanje. Ovim bi se stvorila efikasna povratna sprega kojom, kroz proces obrazovanja, same vrednosti interkulturalizma omogućavaju fer i pošten okvir za realizovanje raznolikog i pravednog sveta.

Ključne reči: dijalog, nastava filozofije, objektivnost, racionalnost.

Sicoe Cristina Raluca

Universitatea de Vest din Timișoara

cristina.sicoe@e-uvt.ro

Echivalentele românești ale pronumelui on din limba franceză. Dificultăți de transfer la studenții din anul pregătit

În limba franceză contemporană, pronumele „on” se bucură de o popularitate extraordinară. Deși la origine nu a fost decât un simplu pronume nehotărât, larga sa întrebuințare a determinat modificări importante în paradigma pronumelor personale ale limbii franceze. Astfel, pentru persoana întâi plural, în momentul de față există două posibilități distincte de exprimare: nous și on. Pe lângă valoarea de pronume personal pe care acest pronume o poate avea, el are multiple valori discursive, stilistice și contextuale, pe care vom încerca să le prezentăm și să le analizăm în lucrarea noastră. Limba română nu beneficiază de un pronume similar, de aceea considerăm că, din perspectiva vorbitorilor de limbă franceză care învață limba română, ar fi oportună o prezentare a echivalentelor și a posibilităților de redare a acestui pronume în limba română. În comunicarea noastră, ne vom referi în special la dificultățile pe care le întâmpină studenții francofoni în momentul transferului din limba maternă în limba română a unor structuri care conțin acest pronume și la greșelile inerente datorate acestei „lacune” a limbii române. **Cuvinte cheie:** pronumele „on”, subiect, echivalente, transfer, studiu comparativ

Simurdić Iva

Filozofski fakultet, Novi Sad

ivasimurdic@yahoo.com

Potruga za izgubljenim smehom: Putovanje i susret sa nepoznatim kulturama u romanu „Tim Talir ili Prodati smeh“ Džejsma Krisa

Pustolovine u dalekim, ponekad i fantastičnim mestima su čest motiv u dečjoj književnosti. Putovanja na koja se mladi junaci upute uz mnoge prepreke i opasnosti donose i brojna saznanja i time mogu biti dragocenija od samog cilja. Radnja romana „Tim Talir ili Prodati smeh“ nemačkog pisca Džejsma Krisa je smeštena u svetu koji nalikuje našem, ali u njemu su prisutne tajanstvene, mračne moći. Glavni lik, trinaestogodišnji Tim Talir, nepromišljeno prodaje svoj smeh zagonetnom baronu De Ovađu. Potraga za smehom vodi ga daleko od rodnog grada i na putovanje po celom svetu. U ovom radu biće istraženo kako je u romanu predstavljen susret sa nepoznatim kulturama iz perspektive dečaka koji po prvi put napušta dom. Pored toga, obratiće se pažnja na upotrebu drugih jezika kao i jezičkih varijeteta, što doprinosi stvaranju utiska međunarodnog i globalnog društva. Cilj rada je da se istraži koji značaj ima putovanje i upoznavanje sa drugim kulturama za razvoj glavnog lika.

Ključne reči: putovanja, interkulturalnost, dečja književnost, Tim Talir ili Prodati smeh, Džejsms Kris

Țogoe Daniela Adriana

Liceul Tehnologic Romulus Paraschivoiu, Lovrin
dana.togoe@yahoo.com

Velțănescu Luciana Cosmina

Școala Gimnazială Lăpușnicel, Lăpușnicel
luciana_veltanescu@yahoo.com

Teaching as an intercultural dialogue

The aim of this paperwork is to offer a comparative perspective of teaching as a manner of bringing together different cultures, which share the same values. In this way, the act of teaching plays a great role in increasing awareness of the importance of knowing and accepting the others. The main objectives of this study are to compare the Romanian teaching methods with those of other nationalities, to examine the similarities, the differences and trying

to use the most interesting methods from other cultures in our Romanian teaching lessons. Moreover, through this study, we also intend an investigation of the methods used in classrooms to develop the social involvement of the student. For example, one of the methods proposed is theatre, which is a great activity of interacting, knowing and understanding other people feelings. Other methods which will help us accomplish our objectives will be heuristic methods, analogy, systemic approach, questioning and experimental methods. These research methods are very useful because they offer us a clear perspective of what interculturalism means and aid us to make analogies between cultures. The expected results of this study are to adapt teaching methods taken from other cultures to Romanian teaching system, to value the positive aspects of other cultures, to promote the intercultural dialogue between students, but also mutual understanding and acceptance. They are going to be more engaged in intercultural activities and this fact will help them build a strong friendship.

Keywords: teaching, understanding, acceptance, dialogue, interculturalism.

Uhlarik Jasna

Filozofski fakultet, Novi Sad
uhlarik@ff.uns.ac.rs,

Tirova Zuzana

Filozofski fakultet, Novi Sad
tyrova@ff.uns.ac.rs

Učebnice slovenčiny s prvkami národnej kultúry vo funkcii rozvoja interkulturality

V práci sa zaoberáme problematikou interkulturality a multikulturality v oblasti edukačného prostredia základných škôl. Vojvodina je multikultúrne prostredie, kde sa vyučovanie koná v materinskom jazyku aj pre príslušníkov menšín (v našom prípade Slovákov) a preto je dôležité v procese vzdelávania uplatňovať princíp interkulturality. Jazyk je základným prvkom zachovania najmä v prostrediach, kde žiaci majú iba možnosť výberu slovenčiny ako voliteľného predmetu. Multikulturalizmus predstavuje koexistenciu rôznych

sociokulturnych skupin so špecifickými systémami inštitúcií, tradícií, významov, postojov a hodnôt. Medzi týmito skupinami nemusí povinne dochádzať k interakcii či spolupráci. Dôležitejšia je interkulturalita, ktorá vychádza z tradičnej predstavy, že kultúry sú akési ostrovy, striktno oddelené a limitované entity, ktoré sa môžu snažiť porozumieť si, ovplyvňovať sa, vymieňať si vzájomné hodnoty, modely a riešiť ich možné rozdiely alebo sa môžu navzájom ignorovať, podceňovať a bojovať proti sebe. Práve v učebniciach slovenčiny s prvkami národnej kultúry nachádzame prvky, ktorými sa hľadá spôsob koexistencie odlišných vojvodinských kultúr. V práci budeme analyzovať 4 učebnice slovenčiny s prvkami národnej kultúry a sledovať prvky interkulturality. Sú to učebnice Zoroslava Speváka: Slovenčina moja milá (učebnica zo slovenčiny s prvkami národnej kultúry pre 1. až 3. ročník základnej školy); Slovenčina moja víla (slovenský jazyk s prvkami národnej kultúry pre 4. až 6. ročník základnej školy; čítanka) a Slovenčina moja sila (slovenský jazyk s prvkami národnej kultúry pre 7. a 8. ročník základnej školy; čítanka), ako aj gramatika Michala Týra Z gramatiky nemám strach.

Kľúčové slová: slovenčina s prvkami národnej kultúry, učebnice slovenčiny, interkulturalita vo výučbe

Урсулеску-Миличич Родика

Филозофски факултет, Нови Сад

rodika1969@gmail.com

Исказивање узрока у српском и румунском језику

Циљ овог истраживања јесте сагледавање структуралне физиономије система хипотактичких структура узрочног типа у румунском језику у поређењу са српским. Овако усмерено истраживање занимљиво је преваходно стога што и румунски и српски језик припадају тзв. балканском језичком савезу, те су шире постављене језичке интерференције и контакти могли оставити трага и у структури хипотактичких конструкција узрочног типа у сфери везника, темпоралне парадигме, али и позиционираности овог типа зависних реченичних структура у односу на управну предикацију. Узрочне реченице у српском језику као знак везе са управном реченицом имају следеће везнике и везничке скупове: јер,

што, чим, где, док, зато што, због тога што, услед тога што, захваљујући томе што, будући да, када, како, пошто. У румунском језику имамо: *că, căci, când, cum, deoarece, fiindcă* zatim *veznik întrucât* kao i *dacă* i *unde*. Веома чести су и *din cauză că, din pricină că, pentru că, din moment ce*, поготово у научном и административном стилу. Понекада се као уводни елемент уместо везника може појавити односна заменица *sare*, која увек стоји у дативу или генитиву, иза предлога *datorită* („захваљујући“). Корпус овог истраживања је првенствено представљен делима српских писаца и преводима тих дела на румунски језик, као и делима румунских писаца и њихових превода на српски језик. Сматрамо да је оваква врста истраживања занимљива управо због анализе степена компатибилности у овој области, када говоримо о везницима и глаголским временима, што може бити значајно и од помоћи у области превођења.

Кључне речи: румунски језик, српски језик, синтакса, узрочне реченице, везници

Utasi Csilla

Filozofski fakultet, Novi Sad

csilla.utasi@ff.uns.ac.rs

Hagyományteremtés és eredet. A délszláv kulturális tér Tolnai Ottó és B. Szabó György művészi reflexiójában

A múlt század hatvanas éveinek elején fellépő első Symposium-nemzedék tagjai számára a világirodalmi és avantgárd képzőművészeti impulzusokat befogadó délszláv kulturális tér volt a meghatározó közeg. Tolnai Ottó 2004-ben, a Parti Nagy Lajosnak adott, később önéletírássá szerveződő könyvében azt állítja, a magyarországi magyar irodalomba úgy hátrál be, ahogyan Walter Benjamin esszéjében a történelem angyala mozog, a jövőnek hátat fordítva, szemét folytonosan a pusztulás látványára szegezve. Ugyanakkor kiemeli, a Symposium-nemzedék tagjait kulturális élményeik izolálták: a magyarországi irodalom értetlenül állt művészetük mássága előtt, a délszláv közeget pedig műveik nyelve szigetelte el őket. A komparatiztikai és képelméleti kérdések mentén szerveződő dolgozat a Symposium-nemzedék elsődleges szellemi tájékozódását B. Szabó György képzőművészeti írásában és reflexióiban kibon-

takozó fordulattal állítja párhuzamba. A Zágrábban művészettörténetet hallgató, 1941-től tanulmányait a budapesti Eötvös Collégium diákjaként folytató B. Szabó György meggyőződéses kommunista volt: a második világháború után a vajdasági új, szocialista kultúra megteremtésén fáradozott. Képzőművészeti tárgyú írásaiban azonban élete végén egy új, a kollektívtól különböző művészeteszmény kezd kibontakozni, melynek egyik első dokumentuma a Pechán Józsefről írt esszé. Tolnai Pechánhoz visszafordulva egyúttal B. Szabó Györgyhez is visszatér. A Symposion-nemzedék és B. Szabó György egyidejű, ám egymástól szinte független délszláv kulturális tájékozódásának párhuzamos vizsgálata a vajdasági magyar irodalom hagyományteremtését új szempontból világítja meg.

Kulcszavak: Symposion-nemzedék, Tolnai Ottó, B. Szabó György, Pechán József, délszláv kulturális tér, képzőművészet

Вајагић Предраг

Друштво наставника историје, Бачка Паланка
pedja1975@gmail.com

Интеркултуралност у настави историје

Историја као наставни предмет проистиче из друштвено-хуманистичке науке, која не пружа само знање о прошлости, већ утиче на образовање и моделирање човека, пружајући сазнања о себи и другима. Историја је важна област учења у образовном процесу јер има за циљ да образује за демократију, мир и толеранцију; као и да пружа основе са усвајање националних, регионалних, европских и светских културних вредности. Компетенцијама предвиђеним за крај средњег образовања предвиђено је оспособљавање ученика за одговорно учешће у демократском друштву, где се од њега очекује да изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности. Термини као што су мултикултурализам и интеркултурално образовање ушли су у свакодневну употребу, а аутори наставних планова и програма настоје да их преко различитих модалитета укључе у наставу историје. Посебно се инсистира на увођењу мултиперспективности у настави европске историје, при чему се указује на на чињеницу

како је у Европи многи више својствена различитост, него заједничко историјско и културно наслеђе. Намера рада је да изврши анализу наставних програма и планова за историју, као и уџбеничке литературе за основне школе, односно гимназије у Републици Србије и утврди степен интеркултуралности у њима. Такође рад ће указати на могућности интеркултурног учења и стицања вештина на примерима из прошлости.

Кључне речи: историја, уџбеник, интеркултурно учење, мултикултуралност, мултиперспективност.

Valent Anna Margareta

Filozofski fakultet, Novi Sad

amvalentova@live.com

Fonološka interferencija slovačkog na srpski razgovorni jezik kod Slovačinja iz Selenče

U radu ispitujemo upotrebu drugog (srpskog) jezika kod Slovačinja iz Selenče sa fokusom na fonološke karakteristike. Analiziramo uticaj slovačkog jezika na izgovor pojedinih konsonanata, a posebnu pažnju obraćamo na umekšavanje konsonanta I prema pravilima slovačkog jezika, kao i na asimilaciju po zvučnosti koju, prema modelu slovačkog jezika, informatorke primenjuju i na srpski jezik.

Ključne reči: urbana dijalektologija, Slovaci u Vojvodini, asimilacija po zvučnosti, umekšavanje konsonanta I

Vasić Slobodan

Beogradski institut za humanistiku i socijalna istraživanja

vasic81@yahoo.com

Intersekcija religije, nacije i obrazovanja u kontekstu očuvanja etničkog identiteta Banatskih Bugara u Srbiji i Rumuniji

Rad se bavi intersekcijom religije, nacije i obrazovanja u kontekstu očuvanja etničkog identiteta Banatskih Bugara u Srbiji i Rumuniji. Izlaganje se bazira

na rezultatima višegodišnjeg istraživanja etničke grupe Banatskih Bugara u Vojvodini - Belom Blatu i Ivanovu, kao i Rumuniji - Temišvar, Brešća, Staro Bešenovo i Vinga. Rezultati istraživanja pokazuju da obrazovanje na mater-njem jeziku ima značajan, ali ne i presudan uticaj na očuvanje manjinskog etničkog identiteta. Pored obrazovanja, značajni faktori su i demografska struktura naseljenog mesta, stepen religioznosti i upotreba jezika u privatnoj sferi života. Uloga obrazovanja u interkulturalnim sredinama se pored uti-caja na međuetničku toleranciju, ogleda i u afirmisanju etničkog i religijskog identiteta manjinske grupe.

Ključne reči: interkulturalnost, Banatski Bugari, religija, nacija, obrazovanje

Видаковић Мирна

Економски факултет, Суботица

vidakovicm@ef.uns.ac.rs

Употреба англицизама у економском регистру у оквиру писаног академског дискурса

Овај рад бави се употребом англицизама у економском регистру у оквиру писаног академског дискурса на српском језику. Након теоријског увода, где је описан и објашњен појам англицизма и дат преглед литературе која се бави овом тематиком, у раду су представљени резултати истраживања које је обухватило анализу англицизама у научним часописима из области економије у ширем смислу, који су објављени су у периоду од 2014. године до данас. У истраживању је спроведена дескриптивна анализа. Циљ је да се утврди на којим се лингвистичким нивоима, са којим степеном адаптације и оправданости употребљавају англицизми у наведеној области. Такође, спроведена је анкета са наставним особљем које предаје стручне предмете из поља економије, како би се стекао увид у њихово поимање англицизама и њиховог коришћења у српском језику. Добијени подаци анализирани су квантитативно и квалитативно. Резултати ће да покажу како су англицизми распрострањени у економском регистру, али да њихова употреба није систематична, тј. да често одступа од језичке норме. Сазнања до којих се дошло у истраживању могу да послуже за подизање свести о нео-

пходности стандардизације употребе англицизама, што доприноси успешности комуникације. Резултати могу да буду употребљени и у настави страног језика економске струке, како би се студенти упознали са англицизмима, што би омогућило развој критичког приступа њиховој употреби, како у говорном тако и писаном језику.

Кључне речи: академски дискурс, англицизам, економски регистар

Zobenica Nikolina

Filozofski fakultet, Novi Sad

nikolina@ff.uns.ac.rs

Interkulturalnost u romanima Mihaela Endea o Džimu Dugmetu

Interkulturalna kompetencija predstavlja jednu od ključnih kompetencija u savremenom društvu i treba je negovati od ranog detinjstva. U tome naročito značajnu ulogu igra dečija književnost, pre svega interkulturalna dečija književnost u kojoj se ističu vrednosti kao što su razumevanje i tolerancija za kulturnu različitost. U tom duhu je pisao i Mihael Ende (Michael Ende, 1929-1995), jedan od najpoznatijih autora nemačke dečije književnosti koji je svoju karijeru započeo sa dva romana o Džimu Dugmetu: Džim Dugme i mašinovođa Luka (Jim Knopf und Lukas der Lokomotivführer, 1960) i Džim Dugme i Divljih 13 (Jim Knopf und die wilde 13, 1962). Ovi romani, koji su doživeli niz izdanja i ekranizacija, pisani su u duhu interkulturalnosti, jer ne samo što Džim Dugme ima tamnu kožu, već se u potrazi za avanturama susreće s decom iz različitih delova sveta, kao i s neobičnim bićima koja dospevaju u izolaciju zbog svoje različitosti. Međutim, Džim se sprijateljuje s njima i pokazuje izrazitu humanost i zrelost u svojim postupcima. Cilj izlaganja je da se pažljivim čitanjem uoče i izdvoje oni iskazi i obrasci ponašanja u romanima koji doprinose razvijanju interkulturalnih vrednosti kod mladih čitalaca.

Ključne reči: interkulturalne vrednosti, Džim Dugme, interkulturalna dečija književnost, Mihael Ende

Žujka Brinduša

Učiteljski fakultet, Beograd
Nastavno odeljenje, Vršac
zujkab@yahoo.com

Negru Marinel

Učiteljski fakultet, Beograd
Nastavno odeljenje, Vršac
negruanastasia@yzhoo.com

Crochiuri interculturale și literatura pentru copii

Patrimoniul literaturii pentru copii și tineret are o structură variată și bogată, unde întâlnim ficțiune, poezie, autobiografie, istorie, tradiție, mângâierea limbii materne și curcubeiele altor lumi. Acesta înglobează un număr impresionant de opere, care au fost scrise pentru copii și tineri sau au dobândit acest statut datorită conținutului atractiv, a valorii artistice și educative. Literatura română din Banatul Sârbesc a apărut la confluența literaturii române și sârbe, iar în timp și-a construit o identitate proprie, care s-a modelat sub acțiunea diverșilor factori. Literatura pentru copii și tineret a cunoscut aceleași etape evolutive ca și literatura pentru adulți. În demersul de față identificăm și analizăm unele creații literare pentru copii, care considerăm că au un rol deosebit în dezvoltarea dialogului intercultural. Cărțile (în proză sau în versuri) supuse observației relevă momente specifice ale culturii românilor de pe aceste meleaguri, fără a neglija impactul cu fenomenul cultural românesc și cu cel majoritar.

Cuvinte cheie: dialog intercultural, creații pentru copii, context multicultural

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37.014:316.722(082)(048.3)

INTERNATIONAL conference “Interculturalism in education” (3 ; 2017 ; Novi Sad)

Book of abstracts / The third international conference “Interculturalism in education”,
Novi Sad, October 6th – 8th, 2017 ; editor Ivana Ivanić. – Novi Sad : Pedagogical Institute
of Vojvodina, 2017 (Novi Sad : Verzal 021). – 71 str. ; 21 cm

Ćir. i lat. – Radovi na više jezika. – Tiraž 100.

ISBN 978-86-80707-65-5

а) Образовање – Интеркултуралност – Зборници – Апстракти